

Minileksikon 2009
**Fakta om flygtninge,
indvandrere og diskrimination**

**Birgitte Olesen, Jannie Sloth Hesselbjerg,
Steen Eriksen og Anne Nielsen**

SOS mod Racisme
Lige værdighed for alle

SOS mod Racisme
Nørre Allé 7, 2200 København N

Birgitte Olesen, Jannie Sloth Hesselbjerg,
Steen Eriksen og Anne Nielsen:

Minileksikon 2009
Fakta om flygtninge, indvandrere og diskrimination

ISBN 978-87-988550-5-7

Revideret udgave af Minileksikon,
december 2008.

Udgivet af: SOS mod Racisme,
København og Randers

Eftertryk tilladt med angivelse af kilde

Trykt i 4.000 eksemplarer
hos: Tryk og Kopiservice, Vanløse
<http://www.trykogkopiservice.dk/>

SOS mod Racisme
Nørre Allé 7
2200 København N
sos@sosmodracisme.dk
www.sosmodracisme.dk
Giro 197-2200

FORORD

SOS mod Racisme har som formål: Gennem oplysning, dialog, kontakt og andre ikke-voldelige midler at nedbryde myter og fordomme og bekæmpe racisme og fremmedhad.

Minileksikon 2009: Fakta om flygtninge, indvandrere og diskrimination, er en del af denne virksomhed, og det er præget af SOS mod Racismes grundholdninger.

Formålet med denne bog er at give kortfattede og aktuelle oplysninger om etniske minoriteter her i landet, om menneskerettigheder og diskrimination. Bogens målgruppe er folkeskolens ældste klasser, gymnasieelever, studerende og alle med interesse for emnet.

Leksikonet indeholder begreber og navne på organisationer. Det drejer sig om antiracistiske foreninger, indvandrerorganisationer og internationale organisationer. Der oplyses formål, adresse, hjemmeside, email og telefonnummer.

Ord trykt med fed skrift henviser til andre opslagsord eller til tabellerne bag i bogen. Dette leksikon foreligger hermed i en ny, revideret udgave. Bogen må citeres, hvis der er tydelig kildeangivelse.

Leksikonet findes også på foreningens hjemmeside, <http://www.sosmodracisme.dk>, hvorfra det kan downloades. Udlændingelovgivningen ændres hele tiden, nye ændringer vil fremgå af: <http://www.retsinformation.dk> og <http://www.nyidanmark.dk>

Enkelte eksemplarer kan rekvireres gratis, classesæt fremsendes med et girokort til dækning af forsendelsesomkostninger: 200 kr.

SOS mod Racisme, december 2008

Afvisning: At udlændingen bliver nægtet ret til at rejse ind i eller blive i Danmark. Udlændinge, der f.eks. ikke har gyldigt pas og evt. visum til Danmark, kan afvises. En **asylansøger** kan kun afvises, hvis vedkommende kan udsendes til et land, hvor vedkommende ikke risikerer forfølgelse.

De internationale bestemmelser om det findes i **flygtningekonventionen**. Afgørelsen træffes af **Udlændingesservice**. De fleste sager afgøres i den normale procedure. Hvis asylansøgeren får afslag, bliver sagen automatisk sendt videre til **Flygtningenævnet**. Flygtningenævnet træffer så den endelige afgørelse. De afviste indgår ikke i **udlændingeregistret**. Se også **Asyl, Flygtning, Schengen-aftalen** og **Åbenbart grundløs**.

Alle Børns Rettigheder: Forening, der arbejder for at forbedre forholdene for asylbørn i Danmark.

Tlf.: 48 26 52 62/28 18 52 63

hjemmeside: <http://www.alle-boerns-rettigheder.dk/>

email: alleboerns.rettigheder@yahoo.dk

Amnesti Nu: Forening, der arbejder for opholdstilladelse til de asylansøgere, som er blevet afvist og ikke har kunnet hjemsendes. Flere af dem har siddet i asylcentre i 3-10 år. Har indsamlet over 90.000 underskrifter, laver demonstrationer og hjælper asylansøgere.

Amnesti Nu, Tlf.: tlf.: 33 24 20 28/39 18 45 45

hjemmeside: <http://amnesti-nu.dk> ,

email: kontakt@amnesti-nu.dk

Amnesty International, AI: AI foretager undersøgelser og laver rapporter om krænkelse af **menneskerettighederne** verden over, herunder om overgreb mod **etniske mindretal**.

Amnesty International Danmark,

Gammeltorv 8, 5. sal, 1457 Kbh. K.

Tlf.: 33 45 65 65, email: amnesty@amnesty.dk.

Hjemmeside: <http://www.amnesty.dk>.

Klager kan sendes hertil eller til:

Amnesty International, International Secretariat, 1 Easton Street, London WC1X 0DW, UK.

Tlf.: 0044 20 74 13 55 00.

Hjemmeside: <http://www.amnesty.org>

Andetsprog, Dansk som: Modersmålet er det sprog, som man har lært af sine forældre: det første sprog man lærer som barn, mens andetsproget er det sprog, der tales i det omgivende samfund, når det ikke er identisk med modersmålet.

Andetsprogstilegnelse er ikke en gentagelse af modersmålstilegnelsen, men en videreudvikling af denne. Formålet med undervisningen i dansk som andetsprog er, at tosprogede elever på baggrund af deres sproglige og kulturelle forudsætninger tilegner sig færdigheder i at forstå og anvende talt og skrevet dansk. Undervisningen skal fremme elevernes lyst til at bruge dansk, og den skal udvikle deres bevidsthed om dansk kultur, sprog og sprogbrug samt om sprogtilegnelse. Undervisningen skal fremme den enkelte elevs personlige og sproglige udvikling og forståelse af samspillet mellem dansk sprog og kultur og elevens modersmål og kulturbaggrund. Den skal herved bidrage til, at eleven udvikler forudsætningen for en aktiv og ligeværdig deltagelse i skole, uddannelse og samfund. Se også **Modersmålsundervisning**.

Antisemitisme: Had mod jøder. Hetz og forfølgelse af jøder. Antisemitisme indgik som en væsentlig del af fascistisk og nazistisk (nationalsocialistisk) ideologi. Se: **Nationalsocialisme, Holocaust og Krystalnatten**.

Apartheid: Raceadskillelspolitik, som blev indført i Sydafrika fra 1948 og var gældende indtil indførelse af en demokratisk forfatning i 1994. Under apartheidregeringen skulle sorte mennesker bo i særlige områder, de såkaldte hjemlande. Det var påbudt, at sorte og farvede skulle bære pas, som blev kontrolleret af politiet. Raceadskillelsen gjaldt også i skoler, transportmidler og offentlige steder. Ægteskab eller seksuelt samvær på tværs af raceskel var forbudt. Den hvide race ønskede at sikre sit overherredømme og sin fortrinsstilling. Undertrykkelsen af sorte, af farvede, og af hvide modstandere af regeringen var markant.

Arbejdsmarkedet, Lov om forbud mod forskelsbehandling på: Se: **Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet.**

Assimilation, at assimilere: Egentlig: gøre lig med. I debatten om **etniske mindretal** i Danmark, betyder assimilation ensidig fordanskning. Dvs. at **indvandrere** og **flygtningene** skal give afkald på deres egen kultur, levevis og sprog og skifte det ud med danske normer, værdier, kultur, sprog m.m. Begrebet diskuteres ofte i forhold til **integration**.

Asyl: Et fristed for forfølgelse. Oprindelig af græsk: asylon - det ukrænkelige. Lande, som har tilsluttet sig **flygtningekonventionen**, må ikke afvise eller udvise **asylansøgere** og **flygtninge** til lande, hvor de udsættes for forfølgelse (non-refoulement).

Landene skal også give opholdstilladelse til de asylansøgere, der risikerer dødsstraf, tortur, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, hvis de vender tilbage til deres hjemland. Den aktuelle behandling af afviste asylansøgere, der ikke tør rejse hjem, fordi de frygter tortur og umenneskelig eller nedværdigende behandling, er en overtrædelse af denne regel.

I Danmark er der eksempler på afviste asylansøgere, der er blevet sendt tilbage til det land, de er flygtet fra, og er blevet tortureret. Dette er i strid med **Flygtningekonventionen**, **Den europæiske menneskerettighedskonvention** og **Konventionen mod tortur**. Danmark er indklaget for **Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol** i en af disse sager.

Asylansøger: En person, der er flygtet fra sit hjemland og søger om asyl i et andet land. En udlænding, der søger om asyl, og som ikke har et opholdsgrundlag i forvejen, kaldes en spontan asylansøger. Man kan efter stramninger i 2002 kun søge om asyl, når man er i Danmark. Mens deres sag bliver behandlet, er asylansøgere normalt indkvarteret på et asylcenter, som drives af **Dansk Røde Kors** eller Jammerbugt Kommune på vegne af **Udlændingenservice**.

I slutningen af 2008 var der indkvarteret 1.673 personer, hvoraf 369 var børn, fordelt på i alt 7 asylcentre. I 2007 søgte 2.246 personer om asyl og 1.029 fik deres sag realitetsbehandlet. En del af disse fik ikke deres asylsag realitetsbehandlet, men kom igennem en "**åbenbar grundløs**" hasteprocedure. En del blev sendt til et andet land, hvor de før havde søgt asyl (Dublinforordningen). Af alle asylsager, der blev afgjort i 2007 fik 56% en form for **opholdstilladelse**; ser man bort fra de irakiske tolke, som havde arbejdet for den danske styrke i Irak, faldt procenten til 30%. 1.273 fik opholdstilladelse af en eller anden slags i 2007. I 2007 var de største grupper asylansøgere fra Irak Afghanistan, Rusland, Iran, Serbien/Montenegro og Syrien.

Asylret: Asylret blev dannet i 2007 af personer, som var aktive i arbejdet for asylansøgere. Asylret hjælper asylansøgere i enkeltsager, men arbejder også på anden vis for at sikre asylansøgere rettigheder, og for at Danmark skal overholde de relevante konventioner på området.

Hjemmeside: <http://www.asylret.dk> , email: info@asylret.dk

Bedsteforældre for asyl: Bedsteforældre for asyl blev dannet i 2007 af enkeltpersoner i bedsteforældrealderen. De er uafhængige af politiske grupperinger og andre NGO'er. Gruppen har kun ét mål: At få ændret Danmarks asylpolitik. De vil forhindre, at afviste flygtninge, der ikke kan rejse hjem, skal leve i årevis i usikkerhed om deres situation og i inaktivitet. **Flygtninge** bør i stedet have mulighed for et almindeligt liv og have ret til at uddanne sig og arbejde. De står hver søndag kl. 14 foran asylcentre Sandholm, Avnstrup og Kongelunden, uddeler løbesedler, skriver læserbreve, holder foredrag og deltager i debattmøder.

*Hjemmeside: www.bedsteforaeldreforasyl.dk ,
email: kontakt@bedsteforaeldreforasyl.dk*

Bekvemmelighedsflygtninge: En nedsættende betegnelse om **flygtninge**, som kommer til Vesten. Argumentet går på, at flugten ikke skyldes forfølgelse, men et ønske om bedre økonomiske forhold. Selve ordet er

misvisende; det er ikke bekvemt at opgive sit land, sprog, familie og kultur for at leve i længere tid i et dansk asylcenter og ikke vide, om man kan få asyl eller ej. Flugt pga. nød anerkendes ikke i **flygtningekonventionen** som grund til at give asyl.

Beskyttelsesstatus, Flygtning med: Se: **Flygtning**

Borgere for et Anstændigt Danmark (BAD, Brandbjergnetværket): Et netværk af enkeltpersoner og organisationer, der arbejder for et anstændigt Danmark. Netværket opstod efter at forskellige faggrupper sagde fra over for tonen i debatten, og over for behandlingen af etniske minoriteter, asylansøgere og flygtninge i Danmark.

*Borgere for et anstændigt Danmark/
Brandbjergnetværket, tlf.: 86 47 02 25,
hjemmeside: www.brandbjergnetvaerket.dk
email: info@brandbjergnetvaerket.dk*

Brug Folkeskolen på Nørrebro er navnet på en forældre-NGO, som arbejder for at danske familier på Nørrebro bruger den lokale folkeskole. Den ønsker at den etniske blanding af elever afspejler den etniske blanding i lokalsamfundet, og den vil være et debatforum for nuværende og kommende forældre til elever i den lokale skole.

*Forældreforeningen Brug Folkeskolen på Nørrebro,
Søllerødgade 33, 2200 København K.
Tlf.: 26 18 32 42 eller 26 18 32 1 8,
hjemmeside: <http://www.brugfolkeskolen.dk>,
email: mettek@brugfolkeskolen*

Dansk Center for Internationale Studier og Menneskerettigheder, DCISM:

Blev oprettet i 2003 som en udenrigspolitisk forskningsinstitution under Udenrigsministeriet. Centret er en sammenlægning af flere forskellige institutter, der arbejder på det internationale område. Centret forsker, laver analyser og informationsaktiviteter i Danmark, der omhandler internationale affærer. Dette arbejde udføres i to forskellige institutter:

Dansk Institut for Internationale Studier og **Institut for Menneskerettigheder.**

DCISM, Strandgade 56, 1401 København K.

Tlf.: 32 69 87 87,

hjemmeside: <http://www.dcism.dk/>

email: dcism@dcism.dk

Dansk Flygtningehjælp, DFH: En privat humanitær organisation, der blev stiftet i 1956 mellem en række humanitære og folkelige organisationer. I 2008 har DFH 30 medlemsorganisationer. DFH arbejder for at give flygtninge en fremtid – i deres hjemland, i et naboland eller i Danmark. DFH formidler almen oplysning om flygtninge, men arbejder også med områder som integrationsarbejde, asylrådgivning, tolkning og støtte til kunstnere med eksilbaggrund.

DFH er den største danske nødhjælpsorganisation for flygtninge. DFH arbejder i 18 lande fordelt på tre kontinenter, hvor arbejdet med flygtninge spænder vidt, fra nødhjælp over genopbygning til at hjælpe flygtninge med at vende hjem (repatriering). DFH organiserer i øvrigt et omfattende frivilligt arbejde for flygtninge i Danmark. Ca. 3800 frivillige i Danmark arbejder for at styrke integrationen af flygtninge. De er organiseret i over 240 grupper rundt om i landet.

Grupperne støtter flygtnings integration i lokalsamfundet på mange forskellige måder. Der gives lektiehjælp og sprogtræning, rådgivning, hjælp til arbejde og uddannelse, socialt samvær og meget mere.

HKH Kronprinsesse Mary er protektor for DFH.

Dansk Flygtningehjælp, Borgergade 10, 3. sal, 1300 København K.

Tlf.: tlf. 33 73 50 00,

hjemmeside: <http://www.flygtning.dk/>,

email: drc@drc.dk

Dansk Institut for Internationale Studier, DIIS: Blev oprettet i 2003. DIIS forsker og laver udredningsarbejde inden for bl.a. **Holocaust-** og folkedrabsstudier, konflikt- og sikkerhedsstudier, globalisering, europæiske studier og udviklingsforskning.

DIIS, Strandgade 56, 1401 København K.

Tlf.: 32 69 87 87,
hjemmeside: <http://www.diis.dk/>,
email: diis@diis.dk

Dansk Røde Kors: Dansk afdeling af det internationale Røde Kors. Dansk Røde Kors blev dannet i 1876. Varetager sundhedsmæssige, humanitære og sociale opgaver i krigstid og i fredstid. I forbindelse med vækst i antallet af flygtninge fra og med 1984 overtog Dansk Røde Kors driften af asylcentre.

Dansk Røde Kors, Blegdamsvej 27, 2100 København Ø.
Tlf.: 35 25 92 00,
hjemmeside: <http://www.drk.dk/>,
email: info@drk.dk

Dansk statsborgerskab: Erhverves ved fødsel, adoption, erklæring eller **naturalisation**. Blev indført ved forordning i 1776. Et barn får dansk statsborgerret ved fødslen, hvis dets forældre er gift og barnets fader eller moder er dansk. Er barnets forældre ikke gift, og er det kun faderen, der er dansk, erhverver barnet kun indfødsret, hvis det er født i Danmark. Nogle adoptivbørn under 12 år erhverver dansk indfødsret ved adoptionen. Mistet statsborgerskab kan generhverves ved afgivelse af en skriftlig erklæring. Endelig kan dansk statsborgerskab erhverves ved lov vedtaget af Folketinget. Dette kaldes **naturalisation**, se dette. Danmark tillader normalt ikke dobbelt statsborgerskab.

Danskprøver: Ifølge Bekendtgørelse af lov om Danskuddannelse (1996, senest ændret i 2008), skal alle have tilbud om gratis danskundervisning i de første tre år efter de er kommet til landet, eller efter de er blevet accepteret som **flygtninge**. Flygtninge på introduktionsydelse har pligt til at deltage. Undervisningen afsluttes med en prøve: Dansk 1, 2 eller 3. Hvert niveau svarer til en 1,2 års fuldtidsuddannelse. Beståelse af Danskprøve 3 med et karaktergennemsnit på mindst 4 er nødvendig for at opnå dansk indfødsret. Danskuddannelse 3 er tilrettelagt for kursister med en mellemlang eller lang skole- eller uddannelsesbag-

grund, fx en erhvervsuddannelse, gymnasieuddannelse eller en videregående uddannelse. Se i øvrigt: <http://www.nyidanmark.dk/> og **Naturalisation**

Danskundervisning af voksne udlændinge: Voksne indvandrere og flygtninge undervises i dansk sprog og danske kultur- og samfundsforhold for at kunne klare sig i Danmark. Formålet er, at de tilegner sig færdigheder i at forstå og anvende sproget og at opnå almene kundskaber og færdigheder, som er relevante i forhold til arbejde og uddannelse samt livet som medborger i Danmark. Kommunen tilbyder voksne udlændinge der bor i kommunen danskuddannelse. Tilbuddet gives til udlændinge, der er fyldt 18 år og har opholdstilladelse i Danmark eller som har ret til at opholde sig i Danmark uden opholdstilladelse. Kommunerne administrerer undervisningen, og det er gratis at deltage. Oftest udbydes undervisningen af kommunale sprogcentre og andre offentlige uddannelsesinstitutioner, men den kan også i visse tilfælde udbydes af private virksomheder. Lov om ændring af integrationsloven og udlændingeloven trådte i kraft i januar 2004. Med den blev det præciseret, at udlændinge har pligt til at deltage aktivt i deres introduktionsprogram (f.eks. i undervisning). Manglende fremmøde kan indebære sanktioner af økonomisk karakter, ikke kun for udlændingen selv, men også for dennes ægtefælle. Se i øvrigt: <http://www.nyidanmark.dk/>

Diskrimination: Illegitim forskelsbehandling. Københavns Kommune har ansat en borgerrådgiver, der kan hjælpe borgere i kommunen, der har oplevet diskrimination og ønsker at klage, hvad enten diskriminationen er sket på grund af race, køn, alder, religion, handicap eller lignende.

*Borgerrådgiveren , Vester Voldgade 2A 1552 København V.
Tlf.: 33 66 14 00.*

hjemmeside: www.kk.dk/diskrimination/ ,

email: borgerraadgiver@kk.dk

Se: Racediskrimination.

Dokumentations- og Rådgivningscentret om Racediskrimination, DRC: Selvejende institution oprettet i 1993. Har til formål at forebygge og arbejde mod racediskrimination i Danmark. Står for rådgivning og hjælp til personer, som har været udsat for eller som har været vidne til racediskrimination. Tager sager op over for myndigheder eller evt. pressen.

DRC, Nørre Allé 7, Postboks 18, 2200 Kbh. N.

Tlf.: 35 36 38 50/35 36 38 45,

hjemmeside: <http://www.drcenter.dk/>

email: drc1@drcenter.dk

Dublin-konventionen: en aftale mellem EU-landene, Norge og Island. Den regulerer, hvilket land der har ansvaret for at behandle en **asylansøgning**, og har til formål at sikre at en asylansøgning behandles i ét og kun ét EU-land. Konventionen trådte i kraft 1. september 1997. Dublin-konventionen er for Danmark i 2006 afløst af Dublin-forordningen. I 2007 overtog Danmark 349 asylansøgere og sendte andre 358 asylansøgere videre til andre lande. Se også: **Afvisning** og <http://www.nyidanmark.dk/>

ECRI: European Commission against Racism and Intolerance: (Den europæiske komité mod racisme og intolerance). ECRI er et organ under Europarådet. ECRI udarbejder rapporter om ligestilling, diskrimination og racisme i medlemslandene. Rapporter om Danmark kan ses på ECRI's hjemmeside og på <http://www.sosmodracisme.dk>

Secretariat of ECRI, Council of Europe, F-67075 Strasbourg Cedex, France, Tlf.: 0033 (0) 3 88 41 20 33,

http://www.coe.int/t/e/human_rights/ecri/

email: combat.racism@coe.int

Efterkommer: Efterkommere er ifølge Danmarks Statistik personer født i Danmark af forældre, hvoraf ingen er dansk statsborger født i Danmark. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er udenlandsk statsborger, opfattes personen også som efterkommer. I 2007 var der 119.297 efterkommere i Danmark

Eksilpsykologi: Del af psykologien, der beskæftiger sig med flygtninges psykiske forhold og med afhjælpning af psykiske skader hos den enkelte **flygtning**. En del flygtninge har haft voldsomme oplevelser: krig, tortur, fængsling, tab af familiemedlemmer, overværelse af andres voldsomme død, og har psykiske reaktioner på dette, ofte i form af angst, nedtrykthed, træthed, modløshed, mindreværdsfølelser, tendens til at isolere sig, søvnløshed, mareridt, forfølgelsestanker. Disse psykiske problemer kan forværres af problemer i Danmark: usikkerhed på, om man kan få asyl, og om man kan blive genforenet med resten af familien; indkvartering i asylcentre under meget belastende forhold; manglende kendskab til dansk sprog og kultur og usikkerhed over for det nye samfunds værdier; tab af arbejde; desuden er man sat uden for den politiske kamp, som man måske har brugt år af sit liv på i sit hjemland. Se også: **Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre og PTSD**.

Emigration: Udvandring med varig bosætning for øje. I 2006 udvandrede 41.566 personer, mens 64.566 indvandrede. Fra midten af 1800-tallet til midten af 1900-tallet udvandrede store dele af befolkningen i Danmark, især til USA, Canada og Argentina. En del bosatte sig samlet. De oprettede danske foreninger til gensidig hjælp og for at bevare den danske kultur.

ENAR: (European Network Against Racism): ENAR er et netværk af Europæiske NGO'er, der blev oprettet i 1998. Netværket kæmper mod racisme, fremmedhad, antisemitisme og islamofobi i alle EU-medlemslande. Det informerer også om aktuelle nyheder om den Europæiske Unions lovgivning på områder som anti-racisme **og diskrimination**.

*ENAR, 43 rue de la Charité, B-1210 Brussels,
Belgien. Tlf.: 00 32 2 229 35 70,
Hjemmeside: <http://www.enar-eu.org>
email: info@enar-eu.org*

Etnisk oprindelse, etnicitet: Fælles kulturel identitet, med en række adfærdsmæssige og sproglige træk, som videreføres fra slægtled til slægtled gennem opdragelsen.

Etnisk ligestilling (ligebehandling): At alle behandles lige uanset etnisk oprindelse. Se: **EU's Antidiskriminationspakke**.

Etnisk udrensning: Tvangsflytning af eller drab på et folkeslag eller en befolkningsgruppe. Se også: **Folke-drab**.

Etniske minoriteter, etniske mindretal: Befolkningsgrupper med en anden (etnisk) oprindelse end flertallet af befolkningen. I Danmark bruges etniske minoriteter ofte som en fælles betegnelse for **indvandrere** og **flygtninge** og deres børn (**efterkommere**).

Etniske Minoriteter, Rådet for: Se: **Rådet for Etniske Minoriteter**.

Etnocentrisme, etnocentrisk: Den indstilling, at ens egen kultur, normer og værdier er bedre end andres. At egen kultur er det naturlige. Den manglende forståelse for, at andre oplever deres kultur som lige så naturlig, som vi oplever vores egen, skyldes først og fremmest, at vi betragter andre kulturers begrebsverdener ud fra de kategorier, begrebssystemer og værdier, der er gældende i vores egen kultur. Se også: **Kulturrelativisme**.

EU-borgere: EU-borgere har ret til at tage arbejde, starte virksomhed eller yde tjenester i andre EU-lande. Studerende, pensionister og personer uden for erhverv kan tage ophold i andre EU-lande, hvis de ikke ligger opholdslandet økonomisk til byrde. Danmark tog forbehold for Maastricht-traktatens bestemmelser om oprettelsen af et unionsborgerskab, som senere blev defineret i Amsterdamtraktaten. Alle statsborgere i medlemslandene har unionsborgerskab. Unionsborgerskab giver ret til at færdes og opholde sig frit på

medlemsstaternes område. Enhver unionsborger har **valgret** og ret til at opstille ved kommunale valg i den medlemsstat, hvor vedkommende har bopæl. Se i øvrigt: **Opholdstilladelse**.

EU's Antidiskriminationspakke: I år 2000 vedtog EU to direktiver og en handlingsplan med det formål at bekæmpe diskrimination, herunder diskrimination på baggrund af etnisk oprindelse (samlet kaldet antidiskriminationspakken). Pakken handler om ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse bl.a. på arbejdsmarkedet. Staten skal bl.a. sikre klageadgang for enhver, der mener sig udsat for krænkelse af ligebehandlingsprincippet. Gennemførelse af antidiskriminationspakken har betydet ny dansk lovgivning. Folketinget vedtog i 2003 og 2004 to love, som skal fremme ligebehandling og beskytte mod forskelsbehandling i Danmark. Den ene er: **Lov om etnisk ligebehandling**, som bl.a. indeholder et forbud mod direkte og indirekte forskelsbehandling pga. race eller etnisk oprindelse. Den anden indfører ændringer i **Lov om forbud mod forskelsbehandling** på arbejdsmarkedet, som oprindeligt blev indført i 1996. Se også: **Ligebehandlingsnævnet**.

EU's asyl og indvandringspolitik: Med Amsterdamtraktaten (1999) blev der mulighed for at skabe en fælles EU asyl- og indvandringspolitik. Målet var at have en fælles politik senest 1. maj 2004. I de år, som er gået, har EU etableret en nogenlunde samlet politik på området, og særligt følgende områder er blevet reguleret: Et fælles europæisk asylsystem, en europæisk flygtningefond, et fælles visumsystem, et samlet system for tredjelandsstatsborgeres ret til opholdstilladelse med henblik på uddannelse, beskæftigelse eller selvstændig virksomhed og et fælles system til kontrol med migrationsstrømme - herunder særlig bekæmpelse af ulovlig indvandring. Den 5. november 2004 blev Haag-programmet godkendt. Det fastlægger de politiske prioriteter for de kommende år blandt andet på asyl- og indvandringsområdet, om udvisning, grænsekontrol og visum, og hvordan EU frem-

over skal samarbejde med tredjelande om asyl- og migration. Programmet lagde op til fælles visum- og asylregler, til fælles aftaler om tilbagesendelse af afviste asylansøgere til tredjelande og til et stærkere politisamarbejde. Der er i 2005 oprettet et fælles agentur for kontrol af EU's ydre grænser, Frontex. Borgere med lovligt ophold i unionen kan ifølge EU's opholdsdirektiv **familiesammenføres**, hvis minimumskrav om indkomst og bolig er overholdt, og hvis begge parter er over 21 år. I 2008 har EU vedtaget et tilbagesendelsesdirektiv, som Danmark muligvis vil tilslutte sig. Danmark har hidtil taget forbehold over for væsentlige dele af EU's regler på dette område, især familiesammenføringsreglerne. Se også: **Familiesammenføring, Schengen-aftalen og Dublin-konventionen.**

Europarådet: Europarådet er oprettet i 1949 og har de fleste europæiske lande som medlemsstater, i alt 47 stater. Europarådet har i særlig grad sat fokus på overholdelse af **menneskerettigheder** og behandling af borgerne i de enkelte medlemslande. Europarådet med repræsentanter fra de enkelte medlemslandes parlamenter kan vedtage anbefalinger og konventioner. Rådet har bl.a. vedtaget anbefalinger vedrørende forholdet mellem medlemslandene og de nationale mindretal og en konvention om beskyttelse af nationale mindretal.

Europarådets Informationstjeneste, Bremerholm 6, 4. sal, 1069 København K., Tlf.: 33 14 15 84.

Europæiske menneskerettighedskonvention, Den; EMRK: (Den europæiske konvention til beskyttelse af menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder). Konventionen blev vedtaget af Europarådet i 1950, og trådte i kraft i 1953. Danmark vedtog den i 1953, og den har haft status som lov i Danmark fra 1. juli 1992. Europarådets 47 medlemslande (2008) har ratificeret (vedtaget) konventionen. Den sikrer personlig frihed, frihed for **tortur**, retfærdig rettergang, ytringsfrihed, religionsfrihed samt forsamlings- og foreningsfrihed. Overvågning af **menneskerettighederne**

er henlagt til **Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol**, som kan modtage klager fra personer, der mener, at deres rettigheder er blevet krænket. Indenlandske retsmidler skal dog først være udtømt. Hvert medlemsland har en dommer. De pågældende lande har pligt til at følge de afsagte kendelser. En dansk klagevejledning findes i: "Sådan klager du til Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol. Justitsministeriet, 2007". **EMRK** benyttes af EU i Amsterdamtraktaten som grundlag for EU's principper om menneskerettigheder m.v. Klager kan sendes til:

The Registrar, European Court of Human Rights, Council of Europe, F-67075 Strasbourg Cedex, Frankrig.

Fagbevægelsens Videncentret for Integration, FVI.

Videncentret er lukket med udgangen af 2007, nogle af dets materialer kan ses på: <http://www.LO.dk>

Familiesammenføring: Hvis en række betingelser er opfyldt, kan personer, som bor fast i Danmark ifølge udlændingeloven blive familiesammenført med deres nærmeste familie. **Opholdstilladelse** kan gives til ægtefæller, samlever og registrerede partnere og til egne børn under 15 år. Familiesammenføring med forældre blev afskaffet den 1. juli 2002, hvor der også blev indført skærpede betingelser for sammenføring. Der kan gives tilladelse til familiesammenføring med ægtefælle, fast samlever eller registreret partner, hvis personen, der bor i Danmark, er dansk eller nordisk statsborger, har opholdstilladelse som **flygtning** eller har haft tidsubegrænset opholdstilladelse i mere end tre år.

Følgende krav skal bl.a. være opfyldt ved sammenføring med ægtefælle i Danmark: begge parter skal være fyldt 24 år, skal have ønsket at indgå ægteskabet, parrets samlede tilknytning til Danmark skal være større end tilknytningen til et andet land. Der stilles krav til en vis indkomst hos den herboende, en bankgaranti og boligens størrelse tæller også. I 2007 havde 5.552 søgt om familiesammenføring i Danmark, og det blev givet til 4.454: 3.616 til ægtefæller/samlever og 836 til mindreårige børn. 1.792 fik afslag, heraf angik 1.326

ægtefæller/samlevere, og 465 mindreårige børn. Den hyppigste årsag til afslag for familiesammenføring af ægtefælle var tilknytningskravet.

Nogle familier kan kun blive forenet, hvis de flytter til Skåne, Tyskland eller et andet land. Efter en kendelse fra EF-domstolen i 2008: Metock-dommen, kan man dog se stort på de specielle danske krav som **fireogtyve års reglen** og **tilknytningskravet**, og i stedet søge familiesammenføring efter EU-retten. Ifølge den kan familiesammenføring også omfatte egne børn og ægtefællens børn under 21 år, og i nogle tilfælde andre familiemedlemmer, som forsørges af den ene af ægtefællerne. Det kræver, at ægteskabet/samlivsforholdet er reelt, og at man kan dokumentere, at man reelt har boet sammen med den/dem man vil familiesammenføres med i et andet land i EU, eller Norge, Island eller Schweiz. For statsborgere fra andre EU/EØS-lande gælder ligeledes lempeligere regler for familiesammenføring i Danmark end de før omtalt. Se i øvrigt: . **Fireogtyve års reglen, Tilknytningskravet**, <http://www.nyidanmark.dk> og **Ægteskab Uden Grænser**.

Fascisme: En nationalistisk, autoritær stærkt højreorienteret politisk retning. Fascismen blev grundlagt af Benito Mussolini, der kom til magten i Italien i 1922. Partiet var antikommunistisk og betonede, at staten, arbejdere og arbejdsgivere havde samme interesser, nemlig nationens storhed, og at det var nødvendigt at samfundet underordnes en diktator (Il Duce, føreren), for at nå dette mål. Tilhængere af fascismen kaldtes fascister (sortskjorter). I dag bruges ordet fascist i en mere upræcis betydning, især om personer med en stærkt højreorienteret og racistisk holdning. Se også: **Nationalsocialisme**.

Fireogtyve års reglen: (24-års-reglen). Udlændinge kan få **opholdstilladelse** i Danmark, hvis de har en ægtefælle, samlever eller registreret partner her i landet. En række krav skal dog være opfyldt. Et af kravene er, at begge ægtefæller eller registrerede partnere skal være over 24 år. Se også: **Familiesammenføring**.

Flygtning: En flygtning er juridisk set betegnelsen for en person, der har opnået **asyl**. For at få asyl, dvs. få **opholdstilladelse** efter udlændingelovens § 7, skal en **asylansøger** opfylde de betingelser, der er nævnt i **FN's flygtningekonvention**, eller de betingelser, der er nævnt i udlændingeloven om beskyttelsesstatus. Beskyttelsesstatus gives, hvis en asylansøger har krav på beskyttelse efter andre internationale konventioner end **flygtningekonventionen**. I Danmark gives opholdstilladelse til forskellige grupper af flygtninge: *Konventionsflygtninge:* En udlænding kan få opholdstilladelse, hvis udlændingen opfylder betingelserne i **FN's flygtningekonvention**. En konventionsflygtning er en person, der nærer en velbegrundet frygt for forfølgelse på grund af sin race, religion, nationalitet, tilhørsforhold til en særlig social gruppe eller politiske anskuelser, og som befinder sig uden for sit hjemland eller tidligere opholdsland og ikke – på grund af sin frygt – kan søge dette lands beskyttelse.

Flygtninge med beskyttelsesstatus: Der gives opholdstilladelse til en udlænding, der risikerer dødsstraf eller at blive underkastet **tortur**, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf ved tilbagevenden til sit hjemland.

Hvis man får afslag på asyl, kan der i særlige tilfælde udstedes en **humanitær opholdstilladelse**, men det gives dog meget sjældent. **Uledsagede flygtningebørn** kan også få opholdstilladelse, hvis de opfylder betingelserne.

Kvoteflygtninge: er personer, der af **UNHCR** er anerkendt som flygtninge med et beskyttelses- og genbosætningsbehov, dvs. de kommer ikke til Danmark som **asylansøgere**, men får asyl ved ankomsten. Siden 1989 har Danmark modtaget omkring 500 kvoteflygtninge om året. Siden 2005 har **Udlændingesservice** ved udvælgelsen lagt afgørende vægt på "den enkelte flygtnings mulighed for en vellykket **integration** i Danmark" og blandt andet sorteret efter religion og uddannelse.

Som det fremgår af **Tabel 6**, er antallet af personer, der har fået asyl eller anden opholdstilladelse, faldet

drastisk efter 2002, især på grund af den stramme asyllovgivning og -politik. Stramningerne har bl.a. resulteret i, at nogle asylansøgere, der tidligere ville have fået konventionsstatus, beskyttelsesstatus eller de facto status bliver afvist, og må opholde sig i asylcentre i årevis, da de ikke kan sendes hjem grundet risiko for umenneskelig eller nedværdigende behandling.

Flygtninge i verden: En opgørelse over verdens flygtninge i 2007 ses i **Tabel 7**. Der er ca. 42 mio. mennesker på flugt verden over fra krig, forfølgelse og konflikter. Heraf har de 16 mio. krydset en landegrænse, mens 26 mio. er flygtet fra deres bopæl men forblevet i eget land: internt fordrevne. Hertil kommer yderligere 25 mio. internt fordrevne efter naturkatastrofer. **Tabel 8** viser hvor de største grupper kommer fra.

Flygtninge under jorden, Komiteen for, (FUJ):

Komiteen Flygtninge Under Jorden er en lovlig, humanitær forening, som hjælper asylansøgere, der er kommet i klemme i det danske asylsystem, med sagsbehandling og ved at deltage i debatten om asylpolitik. *Hjemmeside:*

*<http://www.flygtningeunderjorden.dk/index.php> ,
email: kontakt@flygtningeunderjorden.dk*

Flygtningehøjkommissæren: Se: UNHCR.

Flygtningekonventionen: FN's konvention af 28. juli 1951 om flygtnings retsstilling (ændret 1967). Den fungerer i dag som et fælles internationalt udgangspunkt for definition af, hvad en **flygtning** er. Konventionen sikrer flygtingen mod **afvisning** til et land, som ikke har undertegnet konventionen. I øvrigt sikres mod forskelsbehandling pga. race, religion, nationalitet eller politiske anskuelser. Flygtninge sikres samme rettigheder som statsborgere i opholdslandet, bl.a. i form af adgang til offentlig hjælp og frit valg af opholdssted. **Starthjælpen** og krav om bopæl i en bestemt kommune, som nu gælder i dansk lovgivning, er således begge i strid med **Flygtningekonventio-**

nens principper. Danmark var blandt de første 12 lande til at tilslutte sig konventionen, der er et retligt forpligtende instrument. 192 lande har ratificeret konventionen (2005).

Flygtningenævnet: En appelinstans, som behandler klager over de afslag på asylansøgninger, som gives af **Udlændingesservice**. I 2007 behandlede Flygtningesnævnet 295 nye sager fra **asylansøgere**, der havde fået afslag, inkl. 22 genoptagne sager, i alt 85 fik **opholdstilladelse**. Nævnets afgørelser er endelige og kan ikke indklages for ombudsmanden, domstolene eller administrative instanser. Et nævn består i dag af tre medlemmer. Formanden er dommer. De to andre medlemmer af nævnet er et medlem beskikket af integrationsministeren samt et medlem beskikket af integrationsministeren efter indstilling fra Advokatrådet. Flygtningenævnet omtales ofte som et uvildigt domstolslignende organ. Med nævnets sammensætning kan der dog stilles spørgsmålstejn ved uvildigheden. Til forskel fra en domstol foregår procedurerne i et lukket system uden ydre uvildig kontrol, uden mulighed for at føre vidner, og uden ankemulighed.

Flygtningenævnet, St. Kongensgade 1-3, 1264 Kbh. K.

Tlf.: 33 92 96 00

Hjemmeside: <http://www.fln.dk/>,

email: fln@inm.dk

Flygtningevenner, Landsforeningen af Danske. Se Landsforeningen af Danske Flygtningevenner.

FN, Forenede Nationer: FN skabtes officielt den 24. oktober 1945, da 50 stater deriblandt Danmark ratificerede FN's pagt. I 2008 var der 192 medlemsstater i FN. FN har til formål at opretholde mellemfolkelig fred og sikkerhed, fremme venskabelige forhold mellem nationerne, skabe samarbejde om mellemfolkelige spørgsmål af økonomisk, social, kulturel eller humanitær art, at styrke og fremme respekt for menneskerettigheder og fundamentale frihedsrettigheder og være formidler af nationernes indsats for at nå fælles mål. For at nå sine mål har FN etableret en række underor-

ganisationer. På flygtningeområdet findes højkommisariatet, **UNHCR**. Siden 1994 har FN haft en særlig Højkommisær for **Menneskerettigheder**. I Danmark findes interesseorganisationen **FN-Forbundet**.

FN-dag: Den 24. oktober. De Forenede Nationers pagt trådte i kraft den 24. oktober 1945.

FN-dag for Torturofre: Den 26. juni. Markering af årsdagen for ikrafttræden af FN's konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig behandling eller straf. Konventionen trådte i kraft i 1987, og dagen har været markeret siden 1998. Se også: **Tortur og Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre**.

FN-dag mod Racisme: Den 21. marts, til minde om Sharpevillemassakren i Sydafrika den 21. marts 1960, hvor fredelige demonstranter mod apartheidstyrets paslove blev beskydt af politiet, og mange af dem blev dræbt. På den baggrund valgte FN i 1966 at gøre den 21. marts til FN's internationale dag mod **racisme**.

FN-forbundet: Dansk forening, som har til formål på oplysende og tværpolitisk grundlag at arbejde for: styrkelse af interessen for FN, forståelse af nationernes gensidige afhængighed og fælles ansvar for den internationale udvikling samt virkeliggørelse af de principper, som FN bygger på.

FN-forbundet, Store Kongensgade 36, 4.th., 1264, København K. Tlf. 33 46 46 90.

Hjemmeside: <http://www.una.dk/>

email: fnforbundet@una.dk

FN's Flygtningehøjkommisær: Se: **UNHCR**.

FN's konvention om flygtninges rettigheder. Se: **Flygtningekonventionen**.

FN's Racediskriminationskonvention (FN's Konvention om afskaffelse af alle former for Racediskrimination, RDK): Vedtaget af FN's generalforsamling 21. december 1965 og indtil 2008 tiltrådt af 173 stater.

Trådte i kraft 4. januar 1969. Konventionen er en af flere konventioner, som er lavet som en opfølgning af **Verdenserklæringen om Menneskerettigheder** af 10. december 1948. Danmark har tiltrådt konventionen og har tilladt sine borgere at klage over de menneskeretskrænkelser, som konventionen omhandler (Artikel 14). Hvis en dom ved en dansk ret viser, at dansk lov er utilstrækkelig, eller hvis anklagemyndigheden afslår at rejse tiltale, kan der klages. Sagen bliver dog først behandlet når alle retsmidler i Danmark er opbrugt. Komitéen kan udtale kritik af et medlemsland, men kritikken har ikke bindende virkning sådan som afgørelserne fra den Europæiske Menneskeretsdomstol. Under konventionen er der oprettet en komité, som skal overvåge, om deltagerstaterne gennemfører de forpligtelser, de har påtaget sig ved at tiltræde konventionen. Komitéen består af et antal uafhængige eksperter valgt af deltagerstaterne. Komitéens arbejde er at gennemgå de periodiske rapporter, som deltagerstaterne er forpligtet til at fremlægge med nærmere fastsatte mellemrum (2-5 år) om gennemførelsen af konventionen i det pågældende land. Efter gennemgangen af rapporten offentliggør komiteen sine konklusioner, som typisk indeholder både positive aspekter og kritik. Konventionen kræver, at følgende forhold kriminaliseres i den nationale lovgivning: udbredelse af ideer, der hviler på racemæssig overlegenhed eller racehad, tilskyndelse til racediskrimination, voldshandlinger eller tilskyndelse til sådanne handlinger imod enhver race eller persongruppe af anden hudfarve eller etnisk oprindelse, ydelse af bistand til raceforfølgelse, f.eks. finansiering, deltagelse i organisationer samt organiseret og al anden propagandavirkksomhed, som tilskynder til racediskrimination. Medlemslandene skal forbyde og afskaffe alle former for racediskrimination og sikre ethvert menneskes lige ret for loven, uanset race, hudfarve eller national eller **etnisk oprindelse**, især med hensyn til nydelsen af følgende rettigheder: Retten til arbejde, fagforeningsfrihed, retten til bolig, adgang til offentlige steder, ret til at forlade og vende tilbage til sit hjemland, stemmeret og valgbarhed. Dele af konventionen er gjort til

dansk lov. Bestemmelserne består af straffelovens § 266 B, **racismeparagraffen**, **Lov om forbud mod forskelsbehandling** og **Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet**. Den eksisterende bestemmelse i **grundloven § 78, stk.2** har tilknytning hertil. I dansk ret har man stadig ikke inkorporeret **FN's racediskriminationskonvention**.

Klager stiles til: *The Committee on the Elimination of Racial Discrimination (CERD)*. *Office of the High Commissioner for Human Rights, 8-14 Avenue de la Paix, 1211 Geneva 10, Switzerland, Tlf.: 00 41 22 917 9000, Hjemmeside: <http://www.unhchr.ch/html/menu2/6/cerd.htm>*
Se også: <http://www.sosmodracisme.dk/> under links, *internationale konventioner*.

Folkebevægelsen mod Fremmedhad: Antiracistisk forening dannet i 1985 i København. S sammensluttet i 1991 med SOS Racisme. Se: **SOS mod Racisme**.

Folkedrab: Den danske lov om folkedrab: "Lov om straf for folkedrab" (1955). Folkedrab er udryddelse eller forsøg på udryddelse af et folk. I efterdønningerne af de nazistiske forbrydelser vedtog FN i 1948 en folkedrabskonvention, hvori begrebet folkedrab blev defineret. Folkedrab forstås som handlinger, der begås i den hensigt helt eller delvist at ødelægge en national, etnisk, racemæssig eller religiøs gruppe. Formålet med konventionen var at forhindre fremtidige folkedrab, men desværre blev **holocaust** ikke det sidste folkedrab i det 20. århundrede. Man anslår, at mere end 100 millioner mennesker har mistet livet som følge af folkedrab inden for de seneste 100 år.

Folkeskolen: Børn fra **etniske minoriteter** er omfattet af undervisningspligt på linie med danske børn, når de opholder sig i Danmark i mere end 6 måneder. Kommunerne har ansvaret for, at alle børn indskrives i folkeskolen eller får undervisning, der står mål med den (hjemmeundervisning). I skoleåret 2006/07 var der 60.411 **tosprogede** elever i folkeskolen. Det svarer til 10 procent af eleverne.

Fra 1. oktober 2005 er det en kommunal beslutning, om undervisning af barnet skal foregå på distriktsskolen eller på en anden skole, hvor undervisningen særligt tilgodeser tosprogede elevers behov. Tosprogede elever med utilstrækkelige danskundskaber tilbydes normalt ekstra danskundervisning, i nogle kommuner i særlige modtageklasser, der har børn af forskellige nationaliteter. Nogle kommuner tilbyder **modersmålsundervisning**.

Børn i asylcentre har i 2008 ikke ret til at gå i folkeskolen, nogle har fået lov til det, men cirka halvdelen undervises på Røde Kors centerskoler. Undervisningen dér fører ikke frem til folkeskolens afgangseksamen, og står således ikke mål med den, der tilbydes i folkeskolen.

Fordom: Hovedsagelig negativ holdning til et bestemt fænomen eller en bestemt gruppe. En fordom omfatter antagelser (stereotyper) om fænomenet eller gruppen, der bliver sat i et bestemt, oftest dårligt lys. Fordomme kan give anledning til adfærdsmæssige reaktioner over for den pågældende gruppe. Fordomme er især knyttet til køn, race, etnicitet, alder, seksualitet og handicap af forskellig slags. Fordomme er selvforstærkende, idet de kan blokere for kontakt og åbenhed. Se **racediskrimination**.

Foreningen til integration af nydanskere på arbejdsmarkedet: Stiftet 29. maj 1998. Foreningens formål er at fjerne barrierer for nydanskere i Danmark og fremme beskæftigelse og integration af denne gruppe på arbejdsmarkedet. Medlemmerne er virksomheder og offentlige myndigheder repræsenteret af ledere, som formidler erfaring med beskæftigelse af nydanskere. Foreningen skal mindske den mangel på arbejdskraft, som kan forudses. Målgruppen nydanskere omfatter både indvandrere og deres efterkommere, uanset statsborgerskab.

Foreningen til integration af nydanskere på arbejdsmarkedet, Sankt Peders Stræde 28C, 4 sal, 1453 København K., Tlf.: 33 93 43 83, hjemmeside: <http://www.foreningen-nydansker.dk/>,

email: nydansker@foreningen-nydansker.dk

Fort Europa: EU landene har forsøgt at beskytte sig mod flygtninge og illegale indvandrere ved en fælles asyl- og visumpolitik, gennem samarbejde med visse lande i Nordafrika og ved indførelse af et grænseagentur, Frontex. Frontex forsøger at hindre flygtninge og illegale indvandrere i at komme til Europa. **United** har siden 1993 dokumenteret antal af illegale immigranter og flygtninge, som er døde på vej til Europa eller som følge af Europas indvandringspolitik. Denne dødsliste omfattede i 2008 mere end 11.100 døde. http://unitedagainstracism.org/pdfs/actual_listofdeath.pdf
I 2008 vedtoges et tilbagesendelsesdirektiv, der muliggjorde detention af ikke-kriminelle illegale indvandrere i op til ½ år med mulighed for forlængelse op til 1 år mere.

Fremmedhad: Efter det græske ord **xenofobi**: Frygt og afsky for alt udenlandsk, alt fremmed.

Fædregrupper: Lokale grupper af fædre der frivilligt gør en ekstra indsats i lokalområdet. De findes flere steder i landet. Grupperne arbejder med at skabe god kontakt med de unge f.eks. via kriminalitetsforebyggende arbejde, opsøgende gadeteams, sports- og sociale aktiviteter og konfliktløsning. Umiddelbart har det haft en god effekt i forhold til at mindske uro, kriminalitet og anden uhensigtsmæssig adfærd blandt de unge. Mange fædregrupper er tilsluttet **IDFAD**.

Førskoletilbud: Ved en ændring af folkeskoleloven med virkning fra 1. august 2004 er sprogstimulering af **tosprogede** børn, der endnu ikke er påbegyndt skolegangen, gjort obligatorisk. Kommunerne skal etablere sprogstimulering af tosprogede med behov for det, fra de er fyldt tre år, og som noget nyt har forældrene pligt til at tage imod sprogstimulering af deres børn. Forældrene kan vælge at lade sprogstimuleringen foregå på en friskole eller sørge for den i hjemmet med kommunens tilsyn. I 2005/2006 modtog 51% af

tosprogede småbørn sprogstimulering, langt de fleste i dagtilbud.

Geografisk fordeling: 48 procent af landets indvandrere og efterkommere bor i Region Hovedstaden. Andelen af indvandrere og efterkommere er størst i Ishøj (30 procent), Albertslund (25 procent), Brøndby (24 procent) og København (20 procent). Se **Tabel 2**.

Ghetto: Fra hebraisk ghet (adskillelse) og italiensk geto (støberi). Venezias jødekvarter var placeret ved et støberi; oprindeligt betegnede en ghetto et kvarter, hvor jøderne i en by var tvunget til at bo. I Danmark bruges begrebet ofte om kvarterer med en stor andel af personer fra etniske mindretal. Ordet bruges ofte med en negativ betydning, fordi kvarteret er socialt belastet af forskellige grunde. De **etniske mindretal**, som bor i kvarteret, kan opleve mange fordele af den tætte kontakt. Ifølge **FN's racediskriminationskonvention** kan enhver bosætte sig frit uanset etnisk eller national oprindelse. Se også: **segregation** og **spredningspolitik**.

Grundlovens § 78, stk.2: Foreninger, der virker ved eller søger at nå deres mål ved vold, anstiftelse af vold eller lignende strafbar påvirkning af anderledes tænkende, bliver at opløse ved dom. Se også: **FN's Racediskriminationskonvention**.

Holocaust: Nazi Tysklands forsøg på at udrydde alle jøder i Europa. Under 2. verdenskrig blev over 6 millioner jøder dræbt, en del af dem i **koncentrationslejre**. Også andre grupper blev forsøgt udryddet, bl.a. roma og sinti (sigøjnere). En række anti-jødiske historikere, der kalder sig selv revisionister, og hvoraf flere er nazister, har hævdet at gaskamrene aldrig har eksisteret, og at der ikke var tale om forsøg på at udrydde jøderne. I Tyskland og i nogle andre lande er det strafbart offentligt at sige, at holocaust aldrig har fundet sted (holocaustbenægtelse). Se også: **Antisemitisme**.

Humanitær opholdstilladelse: Integrationsministeren kan i ganske særlige tilfælde give opholdstilladelse af humanitære (dvs. menneskelige) grunde til personer, der har fået endeligt afslag på ansøgning om asyl. De får ikke derved flygtningestatus. Der bliver dog kun givet få tilladelser af denne art. I 2006 fik 216 og i 2007 fik 223 personer humanitær opholdstilladelse. Tilladelserne begrundes med alderdom, alvorlig sygdom, udsættelse for grov **tortur**. Se: **Tabel 6**.

IDFAD: Indvandrer Dansk Forening for Antidiskrimination. Stiftet 1992. IDFAD er den danske afdeling af Antidiskrimination International (ADI), og har mange **fædregrupper** som medlemmer. Paraplyorganisationen startede i Danmark og er i dag en international organisation med afdelinger i Tyskland, England, Rusland, Canada og mange andre lande. IDFAD arbejder bl.a. for lighed, uanset hudfarve, religion, køn, race og nationalitet, kæmper for **menneskerettigheder** og imod **diskrimination** og oplyser **indvandrere** og **flygtninge** om aspekter i det danske samfund.

IDFAD, Postboks 1417, 8220 Brabrand.

Tlf.: 87 41 95 26. Fax: 86 18 08 72.

Hjemmeside: <http://www.idfad.org>

email: info@idfad.org

Se også: **Fædregrupper**

Ikke-vold: Strategi for at nå politiske mål uden at anvende vold eller trussel om vold. Hovedprincipperne er psykologisk påvirkning af modstanderen og udøvernes stærke sammenhold og offervilje. F.eks. kan strejker og sabotage være et effektivt middel over for en besættelsesmagt. Strategien har rødder i både østerlandsk og kristen tradition. Mest kendt er Mahatma Gandhis kamp for Indiens løsrivelse fra England og Martin Luther Kings indsats for de sortes rettigheder i USA. **SOS Racisme** bekender sig til princippet om ikke-voldeligt, tværpolitisk arbejde.

Immigration: Indvandring med varig bosætning for øje. I 2007 indvandrede i alt 64.656 personer. Samme år udvandrede 41.566, hvilket resulterer i en nettoindvandring på 23.090 personer.

Indfødsret: Se: **Dansk statsborgerskab.**

Indfødsretslov: Se: **Naturalisation.**

Indvandrere (immigranter): Personer, som er flyttet til Danmark for permanent bosætning for dem selv og deres efterkommere. Ifølge Danmarks Statistik: personer født i udlandet, hvis forældre begge (eller den ene hvis der ikke findes oplysninger om den anden) er udenlandske statsborgere eller født i udlandet. Hvis der ikke findes oplysninger om nogen af forældrene, og personen er født i udlandet, opfattes personen også som indvandrer.

Indvanderrådgivningen: En privat forening med anonym og gratis rådgivningsservice for hele Danmark. Giver råd og vejledning om **opholdstilladelse**, **familiesammenføring**, boligmarked, skatteforhold, det sociale system mm. Kan også fungere som bisidder overfor myndigheder. Har kontorer i Århus, Odense, Aalborg og København.

Indvanderrådgivningen, Vesterbrogade 14, 8000 Århus C., tlf.: tlf. 88 70 98 98 / 26 22 36 11.

Odense: tlf. 26 20 12 98 / 26 22 36 11.

Aalborg: Mølholmsvej, 1.sal, 9000 Aalborg, tlf. 43 33 10 46 / 50 14 18 15.

København: Nørre Allé 7, 2200 Kbh. N., tlf. 50 14 18 16, <http://www.indvanderraadgivningen.dk/>, email: Postmaster@Indvanderraadgivningen.dk

Der findes mange tilsvarende rådgivninger, f. eks.:
Komitéen for Udlændinges Retssikkerhed: tlf.: 86 19 54 23
Rådgivning for Udlændinge i Randers: tlf. 22 21 37 55
Gellerupparkens Retshjælp: tlf. 86 25 71 35
Retshjælpen i Vestergade (Odense): tlf. 66 12 09 44
Århus Retshjælp: Tlf. 86 19 47 00
Desuden findes Advokatvagten i mange byer.

Indvandrerstop: I slutningen af 1960'erne kom mange udenlandske arbejdere til Danmark. Fra 1971 indførtes indvandrerstop, dog kunne man få **opholdstilladelse**, hvis man i forvejen havde en arbejdskontrakt. Efter oliekrisen i 1973 faldt denne mulighed bort. Der er dog mulighed for indvandring fra EU-lande og de nordiske lande. Mange udenlandske arbejdere, som oprindeligt var kommet hertil for at arbejde og tjene penge og senere vende tilbage til deres hjemland, blev boende i Danmark og fik efterhånden deres familier hertil.

På grund af manglende arbejdskraft inden for bestemte professioner, er der aktuelt indført en jobkortordning for disse, se <http://www.nyidanmark.dk/>. Desuden er der indført en green-card ordning, således at der er mulighed for i nogle tilfælde at få ophold i Danmark i op til 6 måneder for at søge job. Endvidere er der mulighed for at komme til Danmark for at studere under visse betingelser. Se: **Familiesammenføring**, og <http://www.nyidanmark.dk/>

Institut for Menneskerettigheder, IMR: Blev oprettet i 2003 til afløsning for Det Danske Center for Menneskerettigheder, som var stiftet i 1987. Instituttet opsamler viden om **menneskerettigheder** i Danmark, i Europa og internationalt. Arbejdet på instituttet omfatter forskning, information, uddannelse og dokumentation om danske, europæiske og internationale forhold. Instituttet samarbejder med organisationer og offentlige myndigheder i Danmark, Nordisk Råd, Europarådet, OSCE, EU og FN.

IMR, Strandgade 56, 1401 København K. Tlf.: 32 69 88 88
Hjemmeside: <http://www.humanrights.dk/>
email: center@humanrights.dk

Se også: **menneskerettigheder**.

Integration, at integrere: Sammensmeltning af dele til en helhed. Hvad begrebet integration præcist betyder, gøres sjældent eksplicit, og der menes ikke altid det samme. Men ofte forstås begrebet som det, at de **etniske mindretal** bevarer dele af deres kultur samtidig med, at de optager dele af livsformen i det nye sam-

fund. Dette kræver, at mindretallene værdsætter deres eget sprog og kultur, men også er villige til at indgå i det danske samfund med de rettigheder og pligter det indebærer. Både mindretallene og danskerne må samtidig være tolerante over for, at folk kan leve på forskellige måder. Se også: **assimilation** og **segregation**.

Integrationserklæring: Erklæring om aktiv deltagelse i danskindlæring og integration i det danske samfund. Fra 1. juli 2005 blev udlændingeloven ændret, bl.a. blev det gjort til en af mange betingelser for ægtefællesammenføring i Danmark, at parterne underskrev en "integrationserklæring". Erklæringen er på: <http://www.nyidanmark.dk/>

Integrationsloven: Lov om integration af udlændinge i Danmark, var den første egentlige integrationslov. Den trådte i kraft 1. januar 1999, er siden hyppigt ændret, og seneste lovebekendtgørelse er fra december 2007. Loven omfatter bl.a.: Et introduktionsprogram af 3 års varighed, hvor **flygtninge** og **indvandrere** (familiesammenførte) undervises i dansk sprog og samfundsforhold. Programmet forestås af kommunerne. Til forsørgelse gives introduktionsydelse, tidligere starthjælp, som ofte kun svarer til godt halvdelen af almindelig kontanthjælp og som ydermere kan ned sættes, hvis introduktionsprogrammet forsømmes. Flygtningene søges spredt til alle landets kommuner, hvor de skal forblive i hele introduktionsperioden. Tidsubegrænset opholdstilladelse er bl.a. betinget af et tilfredsstillende introduktionsforløb. Se også: **Danskprøver, Opholdstilladelse**.

Integrationsministeriet: Har bl.a. ansvaret for formuleringen af den generelle udlændinge- og integrationspolitik og fastsættelsen af generelle retningslinjer for behandlingen af sager i henhold til udlændingelovgivningen. Herudover behandler Integrationsministeriet konkrete sager, bl.a. sager om klage over afslag på visum, opholds- og arbejdstilladelser, **afvisning** og **udvisning** og ansøgninger om **humanitær opholdstilladelse**. Integrationsministeriet behandler ikke sager

om ansøgning om **asyl**. Se også: **Udlændingesservice og Flygtningenævnet**.

Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Holbergsgade 6, 1057 København K. Tlf.: 33 92 33 80.

Hjemmeside: www.nyidanmark.dk/

email: inm@inm.dk

Integrationspakken: Regeringen indgik d. 17. juni 2005 en aftale med Dansk Folkeparti og Socialdemokraterne om "En ny chance til alle". Aftalen indeholder en række lovændringer, som blev vedtaget med virkning fra d. 1.1.2006. Ændringerne betyder bl.a., at unge mellem 18 og 25 år ikke kan modtage kontanthjælp, hvis de har mulighed for at påbegynde en uddannelse, og at ægtepar der begge modtager kontanthjælp skal dokumentere 300 timer ordinær beskæftigelse indenfor 2 år, for fortsat at modtage kontanthjælp. Ellers stopper udbetalingen til den ene. Desuden skal udlændinge skrive under på en syvårig kontrakt, hvori de forpligtiger sig til at lære dansk, at gøre en indsats for at komme i beskæftigelse og at overholde landets grundværdier. Mange har kritiseret Integrationspakken. FN's flygtningehøjkommissariat, **UNHCR** har f.eks. udtrykt bekymring over flere af reglerne. Ikke mindst har de kritiseret reglen, der gør det muligt at fratage den ene part i et ægtepar kontanthjælpen. Ved udlændingeaftalen mellem DF og regeringen d. 22. september 2008 er kravet om beskæftigelse øget til 450 timer inden for de seneste to år, kravet vurderes først og fremmest at ville ramme **etniske minoriteter**.

Integrationsråd: Ifølge integrationslovens § 42 kan kommuner oprette et integrationsråd for at sikre kvalificeret rådgivning i varetagelsen af integrationsopgaven. I 2006 fandtes det i 63 kommuner, og mange af dem fastsætter hvert 4. år en fælles valgdato til rådene (7. marts i 2006). Et råd består af mindst 7 medlemmer (flygtninge og indvandrerforeninger, arbejdsmarkedets parter, skolebestyrelser, lokale foreninger o.a.). Repræsentanter fra de lokale integrationsråd vælger **Rådet for Etniske Minoriteter**, se dette.

Koncentrationslejr (KZ-lejr): Tyske fangelejre under Hitlers nazistiske regime. Den første lejr i Dachau blev oprettet i 1933 til internering af regimets politiske modstandere. Under 2. verdenskrig, efterhånden som udryddelsen af jøder blev sat i system, oprettedes flere lejre med karakter af udryddelseslejre. 6 millioner jøder og mange andre blev udslettet i koncentrationslejrene. Lejrene var udstyret med gaskamre og krematorier. Flere steder foregik medicinske forsøg med mennesker, og i det hele taget blev fangerne behandlet ekstremt umenneskeligt og brutalt. Auschwitz i Polen var den største koncentrationslejr. Se også: **Holocaust**.

Konvention: (Af latin: convenire, at blive enig) international aftale, traktat, overenskomst eller vedtægt. Konventioner ratificeres normalt ved folketingsbeslutning. Dermed er de bindende for danske offentlige myndigheder, men kan ikke påberåbes som rettigheder af landets borgere. Kun **Den Europæiske Menneskerettighedskonvention** er fuldt implementeret i dansk ret. De vigtigste menneskerettighedskonventioner kan ses på: <http://www.menneskeret.dk> .

Konventionsflygtning: Se: **Flygtning**.

Krystalnatten: Den 9. november 1938 var den dag nazisterne i Tyskland gik fra hetz og politisk chikane mod jøderne til anvendelsen af vold og i sidste ende til systematisk udryddelse. Begivenheden fik navnet krystalnatten efter skårene af de knuste butiksruder, som lå overalt i gaderne. Den 9. november markeres i mange europæiske lande med fælles demonstrationer mod nazisme og højreekstremisme.

Krystalnatinitiativet i København: tlf.: 33 25 01 22.

Hjemmeside: <http://krystalnat.dk/baggrund.php>

email: aino@stkbh.lo.dk.

Se også: **Antisemitisme**

Ku Klux Klan: Hemmelig højreekstremistisk organisation i USA. Stiftet i 1866 efter Borgerkrigen for at forhindre de sorte i at udnytte deres frihed og be-

kæmpe regeringens forsøg på at forbedre de sortes stilling. Formummet i hvide kutter og hætter udførte KKK ceremonier bestående i symbolsk afbrænding af kors. I øvrigt foretoges bortførelser og drab på sorte eller på klanens hvide modstandere. Forbudt ved lov 1871. Genopstod 1915 under indtryk af 1. Verdenskrigs patriotisme.

Ny oplussen i 1960'erne pga. borgerrettighedsbevægelsen i Sydstaterne, hvor flere borgerrettsforkæmpere blev dræbt. Borgerrettighedsloven trådte i kraft i 1964, og i årene derefter opløstes

KKK i indbyrdes stridende fraktioner, som gik ind i andre højreekstremistiske grupperinger. Se også: **Racisme**.

Kulturrelativisme: Den opfattelse, at adfærd og skikke kun kan forstås og vurderes i deres egen kulturelle sammenhæng og det specifikke værdisystem, hvori de forekommer. Det antropologiske begreb har bidraget til åbenhed og fordomsfrihed i mødet med fremmede kulturer. Se også: **Etnocentrisme**.

Kvoteflygtning (eller FN-flygtning): En flygtning, som kommer til Danmark efter aftalen mellem den danske regering og UNHCR om modtagelse af en årlig kvote på ca. 500 flygtninge. Flygtningene kommer typisk fra flygtningelejre og kan have brug for hjælp pga. fysiske og psykiske lidelser. Kvoteflygtninge får **asyl** som **konventionsflygtninge** ved indrejsen i Danmark. De får dog ikke permanent **opholdstilladelse** før de opfylder en række betingelser, bl. a. skal de have bestået **danskprøve 2**.

Landsforeningen af Danske Flygtningevenner, LDF: LDF kan tilbyde konkret og praktisk hjælp til **asylansøgere** med vedkommendes asylsag, f. eks. gennem kontakt med myndigheder, advokater og humanitære organisationer. Oprettet 1986.

Landsforeningen af Danske Flygtningevenner.

Hjemmeside: <http://home12.inet.tele.dk/ldf/>,

email: ldf@post12.tele.dk

Ligebehandlingsnævnet: Nedsættes efter Lov om Ligebehandlingsnævnet, der træder i kraft 1. januar 2009. Ligebehandlingsnævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, alder, handicap eller national, social eller **etnisk oprindelse**. Nævnet behandler klager over forskelsbehandling på grund af køn efter lovgivningen om ligestilling af mænd og kvinder, og klager over forskelsbehandling af andre grunde efter **lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet** og **lov om etnisk ligebehandling**. Nævnsmedlemmerne er jurister, som har særligt kendskab til området. Nævnet kan tilkende godtgørelse og underkende afskedigelse, i det omfang det følger af love og kollektive overenskomster. Nævnet kan kun behandle klager over forskelsbehandling på arbejdsmarkedet, hvis lønmodtageren godtgør, at vedkommende faglige organisation ikke agter at iværksætte fagretlig behandling af kravet.

Lov om etnisk ligebehandling: Loven forbyder både direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af race eller **etnisk oprindelse**. Den gælder dog ikke på områder, der er omfattet af **lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet** eller for udøvelse af aktiviteter af rent privat karakter. Loven skal forhindre forskelsbehandling og fremme ligebehandling af alle uanset race eller etnisk oprindelse. Loven angår social beskyttelse, f.eks. social sikring og sundhedspleje, sociale goder, uddannelse samt adgang til og levering af varer og tjenesteydelser der er tilgængelige for offentligheden - herunder bolig. Klager kan behandles af **Ligebehandlingsnævnet**, som desuden behandler klager over **diskrimination** af andre grunde end etnicitet, og som oprettes i 2009.

Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet: En arbejdsgiver må ikke forskelsbehandle lønmodtagere eller ansøgere til ledige stillinger ved ansættelse, afskedigelse, forflyttelse, forfremmelse eller med hensyn til løn- og arbejdsvilkår. Der

gælder ligefrem bevisbyrde ved sagsanlæg. Dvs. at den krænkede part skal bevise, at den anden har gjort noget forkert. Omvendt bevisbyrde gælder alene løn-
vilkår, hvor arbejdsgiveren må bevise, at arbejdet ikke har samme værdi. Ved annoncering må det ikke til-
kendegives, at man ønsker en person af bestemt etnisk herkomst. Loven omfatter ikke forbud mod uniformering og specielt arbejdstøj, der kan udelukke etniske grupper med bestemte påklædningsmæssige særtræk. Med loven er der sket en gennemførelse af dele af **FN's racediskriminationskonvention**. Loven trådte i kraft 1. juli 1996. Se også: **Ligebehandlingsnævnet**

Mellemfolkeligt Samvirke, MS: Oprettet 1944 under navnet Fredsvenners Hjælpearbejde. MS er en forening, som gennem international ungdomsudveksling og frivillighedsprogrammer arbejder for folkelig forståelse og solidaritet på tværs af grænser, hudfarve og partipolitik. I en årrække drev MS et stort oplysningsarbejde med statstilskud, som nu er sparet bort. MS's oplysningsarbejde omfattede et professionelt drevet bibliotek om udviklingsarbejde og indvandrerforhold, suppleret af udgivelse af bøger og tidsskrifter.
*MS, Borgergade 14, 1300 Kbh. K. Tlf.: 77 31 00 00.
Hjemmeside: <http://www.ms.dk>
email: ms@ms.dk*

Mellemkommunale udligninger og statslige refusioner: Det er kommunerne der er ansvarlige for integrationsindsatsen for flygtninge, men staten refunderer 50% af udgifterne til forsørgelsen (introduktionsydelse + ekstra særlige udgifter) de første 3 år (introduktionsperioden). Staten refunderer desuden 50% af kommunens udgifter til danskundervisning, uddannelse, aktivering og jobplacering med løntilskud i introduktionsperioden. Desuden udbetales et grundtilskud pr. flygtning. Staten refunderer også udgifter til danskuddannelse for andre udlændinge. Endelig kan kommunerne få et resultattilskud, når en udlænding består en danskprøve eller har været i ordinær beskæftigelse eller på en

studiekompetencegivende eller kompetencegivende uddannelse i ½ år.

Herudover omfordales der penge mellem kommunerne, under hensyntagen til antal udlændinge i forskellige aldersgrupper, og til hvor længe den enkelte udlænding har været i Danmark.

Menneskerettigheder: Rettigheder som gælder alle mennesker uanset race, køn, sprog eller religion. Det drejer sig først og fremmest om det enkelte menneskes rettigheder i forhold til staten. Formuleret i USA's uafhængighedserklæring 1776 og ved den franske revolution 1789 og i **Verdenserklæringen om Menneskerettighederne**, som FN vedtog i 1948. Findes tilsvarende i mange demokratiske forfatninger. En del lande krænker menneskerettighederne, bl.a. i terrorbekæmpelsens navn. **Menneskerettighedserklæringen** og FN-konventionerne herom kan findes på <http://www.sosmodracisme.dk> under *Links, Links til internationale konventioner*, og på <http://www.menneskeret.dk>. Bedømmelser af Danmarks overholdelse af en række menneskerettighedskonventioner kan ses på: <http://www.ohchr.org/EN/countries/ENACARegion/Pages/DKIndex.aspx>

Se også: **Institut for Menneskerettigheder**

Migration: Folkevandring: **immigration** (indvandring) eller **emigration** (udvandring).

Modersmålsundervisning: Undervisning af **tosprogede** børn i at tale og skrive deres modersmål. Formålet med modersmålsundervisningen er, at eleverne tilegner sig kundskaber og færdigheder, således at de kan forstå det talte og skrevne sprog og kan udtrykke sig mundtligt og skriftligt. Undervisningen skal samtidig udvikle elevernes sproglige bevidsthed og fremme elevernes lyst til at beskæftige sig med sprog og kultur. Den skal give eleverne indsigt i hjemlandets kultur, bl.a. for at lette børnenes eventuelle tilbagevenden til dette land, samt styrke den internationale forståelse. I folkeskolen kan der undervises 3-5 timer om ugen i modersmålet, hvis kommunen kan og vil

skaffe en egnet lærer og økonomiske midler. Undervisningen foregår normalt efter skoletid, ofte for børn fra flere skoler, evt. fra flere kommuner.

Nogle politikere mener ikke, at det offentlige skal bekoste modersmålsundervisningen, men at barnet bør bruge kræfterne på at lære dansk. Sprogforskere fremhæver, at abstrakt tænkning og tilegnelsen af et andetsprog fremmes, hvis modersmålsudviklingen støttes. Psykologer understreger betydningen af, at barnet har en positiv vurdering af eget sprog og kultur og kan kommunikere godt med forældre og familien.

Fra 2002 er statsstøtten til modersmålsundervisning afskaffet, og kommunerne har kun haft pligt til at tilbyde modersmålsundervisning til børn fra EU/EØS-lande og fra Færøerne og Grønland. I 2008 tilbyder ca. halvdelen af landets kommuner slet ikke modersmålsundervisning, 26 kommuner tilbyder det til børn fra EU/EØS-lande men ikke til børn med baggrund i andre lande, 7 kommuner tilbyder modersmålsundervisning til alle, gratis for børn fra EU/EØS-lande og mod betaling for børn fra tredje-lande, 14 kommuner tilbyder gratis modersmålsundervisning for børn op til enten 3. eller 5. klasse, og 5 kommuner tilbyder gratis modersmålsundervisning i hele grundskoleforløbet.

Multikulturalisme, multikulturelt samfund: Multikulturalisme betegner et pluralistisk samfund, hvor forskellige kulturelle eller etniske grupper fungerer harmonisk sammen. Tolerancen må omfatte kulturelle, sproglige, politiske og religiøse forskelle. Inden for det multikulturelle samfunds rammer findes grupper, som enten af den indfødte majoritetsbefolkning bliver betragtet som "anderledes", eller som selv betragter sig som **etniske minoriteter**. Det forudsættes i øvrigt, at minoriteterne påberåber sig ligeberettigelse begrundet i opnået statsborgerskab eller rettigheder ifølge menneskerettighedskonventioner (se: **Menneskerettigheder**). Disse forudsætninger er opfyldt i Danmark, hvorfor Danmark kan opfattes som et multikulturelt samfund. De enkelte etniske grup-

pers størrelse er ikke i sig selv afgørende for definitionen. De fleste danske politiske partier tager afstand fra ideen om Danmark som et multikulturelt samfund. En flerkulturel integrationsproces (se: **integration**) er nødvendig for udvikling af multikulturel tænkning, beslutning, organisation og handling i samfundet. Hvis disse forudsætninger ikke opfyldes, kan man alene tale om en hybridkultur, hvor man blander og udvikler elementer fra forskellige kulturer. Hybridkulturen kan udvikle sig til samfund præget af **segregation**. Canada anses for et af de lande, som mest åbent har udviklet multikulturelle politikker byggede på sameksistens, gensidig tolerance og lighed.

Nationalisme: En politisk teori, der ser nationen som den vigtigste politiske enhed. Nationalisme lægger vægt på historiske forhold, og fremhæver de positive træk ved nationen eller folket selv, i modsætning til andre nationer og folk. Se også: **Kulturrelativisme og Etnocentrisme**.

Nationalsocialisme, Nazisme: Begrebet knytter sig til det tyske parti NSDAP, oprettet af Adolf Hitler. Partiets ideologi var ekstremt nationalistisk, imperialistisk og racistisk. Racismen byggede på en opfattelse af hierarki mellem racerne. Arierne opfattedes som den højeste, kulturbærende race, mens jøderne var den laveste. I sit tredje rige opbyggede Hitler et personligt diktatur gennem lovlige valg efterfulgt af terror og propaganda. Al opposition blev ryddet af vejen. Ideen om "Lebensraum" (livsrum, råderum) førte til en erobningskrig, som skulle sikre Tyskland herredømme over store områder af verden. Jøderne blev udnyttet til slavearbejde i koncentrationslejre, eller systematisk udryddet i gaskamre. Se også: **Holocaust og Koncentrationslejr**.

Naturalisation: Erhvervelse af dansk statsborgerskab (indfødsret). Folketinget tildeler dansk statsborgerskab til udlændinge ved halvårlige indfødsretslove. Lovforslag fremsættes af integrationsministeren. Betingelserne for naturalisation kan ses på:

<http://www.nyidanmark.dk> og omfatter bl.a.: udlændingen skal have tidsubegrænset **opholdstilladelse**, og skal have boet i Danmark uafbrudt i mindst 9 år. For flygtninge er det 8 år. Der stilles kortere opholdskrav til f.eks. nordiske statsborgere og personer, der er gift med danske statsborgere. Man kan indgive sin ansøgning 16-18 mdr. før man opfylder opholdskravet (pga. behandlingstiden). Man skal have været selvforsørgende i mindst fire et halvt ud af de sidste fem år, og i hele det sidste år, og er man straffet kan man ikke optages eller først efter en karenstid, ligesom man ikke må have gæld til det offentlige. Ansøgeren skal bestå danskprøve 3, som svarer til VUC 9. kl., samt en indfødsretsprøve i dansk kultur, historie og samfundsforhold. Hvis man opnår dansk statsborgerskab, er det normalt en betingelse, at et eventuelt andet statsborgerskab opgives. Ansøger betaler et gebyr på 1.000 kr. For børn, der er opvokset i Danmark, vil mange af kravene være lempeligere.

Som det ses af **Tabel 3**, er antallet, der får dansk statsborgerskab faldet i 2006 og 2007, og en stigende andel af de **indvandrere** og **flygtninge**, som bor i Danmark, er dermed sat uden for vores parlamentariske demokrati. Da loven blev strammet i starten af 2006, vidste man, at kun relativt få indvandrere ville kunne klare danskprøve 3. Endnu færre formodes at kunne få indfødsret efter de nye stramninger i 2008, hvor danskprøve 3 skal bestås med et karaktergennemsnit på 4, og kravene til indfødsretsprøven er skærpet.

*Indfødsretskontor, Holbergsgade 6, 1057 København K.
Tlf.: 33 95 42 70,*

email: indfodkt@inm.dk

Se også: **Dansk statsborgerskab, Danskprøver.**

NGO - Non governmental organisation: I forbindelse med store FN-kongresser er den engelske betegnelse for en frivillig organisation også blevet almindelig i Danmark. Oprindeligt er udtrykket brugt om de internationale og nationale organisationer, som ifølge FN's charter har konsultativ status i forbindelse med FN's organer. Organisationerne fremlægger skriftlige redegørelser og opfordrer til forstærket indsats for **menne-**

skerettigheder. Betegnelsen bruges efterhånden bredere, synonymt med græsrodsorganisation.

NyiDanmark.dk er navnet på en fælles hjemmeside for **Integrationsministeriet** og **Udlændingesservice**. Teksten er på dansk, men nogle af de vigtigste områder er oversat til engelsk. Desuden er en bog med information om Danmark: "Medborger i Danmark" oversat til 16 af de almindeligste sprog blandt **etniske mindretal** i Danmark og kan læses eller downloades fra hjemmesiden, og nogle dele kan aflyttes på sproget. Herudover indeholder NyiDanmark.dk masser af oplysninger, statistik og vejledninger vedrørende hele udlændingeområdet. Hjemmesiden indeholder også on-line danskundervisning for voksne, lægedansk, samt materialer om dagligliv i Danmark, Danmarks historie og samfundets opbygning, samt undervisningsvejledninger til sproglærere.

<http://www.nyidanmark.dk/>

Nævnet for Etnisk Ligestilling: Nævnet blev oprettet ved lov i 1993. Ved en revision af loven i 1997 blev det en selvstændig myndighed med eget sekretariat. Nævnet skulle synliggøre og modvirke forskelsbehandling mellem personer af dansk oprindelse og personer af anden **etnisk oprindelse**, kunne udtale sig om generelle spørgsmål om etnisk forskelsbehandling, medvirke til konfliktløsning, men var ikke et klageorgan. Øvede indflydelse ved forskning, publikationer, konferencer og uddeling af årlige "stafetter" med forpligtelse til at virke for **integration**. Høstede international anerkendelse. Nedlagt af regeringen i 2003.

Opholdstilladelse: Nordiske borgere kan rejse ind og opholde sig her i landet uden tilladelse. Øvrige udlændinge kan opholde sig her - normalt i op til 3 måneder (visum kræves af mange nationaliteter). Opholdstilladelse i 3 år til jobsøgning og arbejde kan gives til nogle efter et sindrigt pointsystem (greencard ordningen), med mulighed for forlængelse i 4 år. Til EU/EØS-borgere udleveres et opholdsbevis, hvis de har en god grund til at blive her (fast arbejde, studium

f.eks.). Mange udlændinge fra lande uden for EU/EØS (kaldet **tredjelande**) nægtes opholdstilladelse. Det er samtidig meget svært at få visum ved indrejse fra bestemte lande, idet de danske myndigheder frygter at personer fra disse lande vil benytte adgangen til Danmark til at søge **asyl**. Der er dog mulighed for adgang for bestemte professioner på nogle betingelser. Ophold kan desuden opnås som asyl til **flygtninge** og ved **familiesammenføring**.

Tidsubegrænset opholdstilladelse kan opnås efter 7 år i Danmark. Betingelserne herfor er blevet yderligere strammet de seneste år, også for kvoteflygtninge. Det kræver bl.a. et velgennemført introduktionsprogram, beståelse af Danskprøve 2 eller en engelskprøve på niveau med Danskprøve 2 + Danskprøve 1, gennemførte fastlagte aktiviteter i henhold til lov om aktiv beskæftigelsesindsats, mindst 2½ års ordinær fuld-tidsbeskæftigelse, ingen fængselsdom over 2 år, ingen forfalden gæld til det offentlige, og flygtninge skal stadig risikere forfølgelse i hjemlandet. Kravene om Danskprøve og beskæftigelse kan der dog dispenseres for hos pensionister og personer over en vis alder. Det er **Udlændingesservice**, der behandler ansøgninger om tidsubegrænset ophold. Se også **Danskprøver**.

Pogrom: (russisk): Voldelig forfølgelse af en befolkningsgruppe. Oftest anvendt om jødeforfølgelse. Se: **Antisemitisme**.

Positiv særbehandling: Ved positiv særbehandling forstås forskelsbehandling, som består i at en særlig gruppe får en bedre behandling end andre. Dette tillades i FN's **racediskriminationskonvention** som noget midlertidigt, når det er nødvendigt for at sikre visse racemæssige eller etniske grupper eller enkeltpersoner lige ret til at nyde eller udøve menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder. Når formålet er opfyldt, skal den positive særbehandling stoppe; særbehandlingen må ikke medføre, at der vedvarende opretholdes ulige eller særskilte rettigheder for forskellige grupper. Se: **Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet**.

Post@arnehansen.net er mailadressen på Arne Hansens alternative nyhedsbureau om indvandrere, flygtninge, fred mv. Oplysninger om møder og andre nyheder kan man maile til Arne Hansen på ovennævnte adresse. Mails bliver videresendt med indsenderens mail-adresse. Man kan også abonnere på hans mails - der plejer at komme flere mails hver dag.

<http://www.arnehansen.net/>

PTSD: Diagnosen posttraumatisk stress-syndrom findes især blandt ofre for **tortur**. Symptomerne er søvnbesvær, mareridt, hukommelsestab, koncentrationsbesvær, hvilket ifølge fagfolk kan gøre det vanskeligt at lære et nyt sprog. Hidtil har denne diagnose kunnet medføre dispensation fra de sædvanlige sprogkrav, men den 8. december 2005 indgik regeringspartierne og Dansk Folkeparti en ny aftale om **indfødsret**, hvor den mulighed udtrykkeligt bortfalder.

Kritiske røster advarer om, at dette må være i strid med flere af FN's konventioner. Se også: **Eksilpsykologi** og **Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre**.

Race: Racebegrebet er biologisk defineret ved arvelige fysiske træk, der adskiller en population fra en anden, f. eks. hovedform, hudfarve m.v. Gennem generationer er de arvelige egenskaber blandet, så det er vanskeligt at tale om racer. Der er ikke videnskabeligt belæg for, at biologiske forskelle mellem befolkninger har nogen forbindelse med forskelle i evner eller karakter. Kultur, sprog og religion er egenskaber, der er erhvervet gennem livet, og er uden forbindelse med biologisk race. Mennesket kan betragtes som én fælles race, the human race. Se også: **Racisme** og **National-socialisme**.

Racediskrimination: Forskelsbehandling af mennesker pga. deres racemæssige tilhørsforhold. Racediskrimination er et adfærdsmæssigt begreb, hvorved der ikke skelnes mellem bevidst eller ubevidst for-

skelsbehandling. I Danmark er der lovmæssigt forbud mod **diskrimination** pga. en persons race, hudfarve, nationale eller etniske oprindelse, tro eller seksuelle orientering. Det er strafbart at nægte personer adgang til et sted, en forestilling, sammenkomst eller lignende, der er åben for almenheden. Ligeledes må man ikke nægte at betjene alle personer på samme vilkår. Den regel brydes ofte, når udlændinge eller personer, der ikke er hvide, nægtes adgang til diskoteker. Loven mod forskelsbehandling anvendes sjældent, fordi det er vanskeligt at føre bevis for forbrydelsen. Det er politiet, som afgør, om en anmeldelse fører til sagsanlæg. Se også FN's **Racediskriminationskonvention, Lov om forbud mod forskelsbehandling på arbejdsmarkedet, Lov om ligebehandling og Ligebehandlingsnævnet.**

Racisme: Troen på visse racers overlegenhed over andre, samt diskriminerende handlinger, der knytter sig til denne forestilling. Racisme bygger på den antagelse, at mennesker kan inddeles i racer, som ikke bare har forskellige fysiske kendetegn, men også forskellige psykiske og moralske egenskaber, og at der eksisterer et hierarkisk forhold mellem racerne. Disse antagelser vandt tilslutning i 1700- og 1800-tallets vestlige videnskab. Inden da var racistiske ideer dog også forekommet. Racismen var en hovedhjørnesteen i den nazistiske ideologi, lovgivning byggende på raceforskelle og raceadskillelse blev gennemført, og der blev undervist i racelære i tyske skoler frem til det nazistiske nederlag i 2. verdenskrig. Den racistiske opfattelse af jøder og romaer som mindreværdige blev brugt til at retfærdiggøre forfølgelse, etnisk udrensning, apartheidslvgivning, indespærring i **koncentrationslejre** og **holocaust**. **Verdenserklæringen om Menneskerettighederne** blev vedtaget i 1948 i et forsøg på at forebygge en gentagelse. Efter 2. verdenskrig og afkolonialiseringen lagde man de fleste steder afstand til den biologiske racisme, dog ikke i Sydafrika, hvor **apartheid** var gældende politik fra 1948 - 1994.

Racisme kan inddeles på flere måder: *Den biologiske racisme* gik tilbage, da man havde set, hvad racismen medførte under 2. verdenskrig, og er ikke længere accepteret i den videnskabelige verden, fx. skal ordet race sættes i anførselstegn i nogle lægevidenskabelige tidsskrifter, se **race**. Det vakte stor diskussion, da en amerikansk psykolog for nogle år siden offentliggjorde en artikel om, at hvide amerikanere var mere intelligente end sorte, idet forskellene snarere antoges at skyldes opvækstmiljø end biologiske forskelle.

Den kulturelle racisme er derimod udbredt i dag, herhjemme og i andre lande. Den hævder, at nogle folkeslag er så forskellige, at de ikke kan leve sammen på grund af forskelle i religion, kultur eller **etnisk baggrund**. Der er ikke et fast hierarki inden for denne ideologi, men i Danmark udtrykker dens fortalere ofte en hierarkisk orden: fx. øverst Danmark / Vesten, nederst 3. verdens lande. Eller: øverst kristendom, nederst islam.

Ved *institutionel racisme* forstås, at racistiske forestillinger er indbygget i lovgivning, regler og praksis hos offentlige myndigheder i et land og medfører en **diskrimination**, der mindsker bestemte etniske eller religiøse gruppers rettigheder.

Ved *hverdagsracisme* forstås racisme, som den viser sig ved f.eks. nedsættende bemærkninger eller fjendtlige handlinger, graffiti med racistiske slagord og forskelsbehandling af andre etniske grupper. Se også: **Apartheid, Antisemitisme, FN's Racediskriminationskonvention, Fordom, Fremmedhad, Holocaust, Ku Klux Klan, Race, Racismeparagraffen, Xenofobi.**

Racismeparagraffen, Straffelovens § 266 B: "Den, der offentligt eller med forsæt til udbredelse i en videre kreds fremsætter udtalelse eller anden meddelelse, ved hvilken en gruppe af personer trues, forhånes eller nedværdiges på grund af sin race, hudfarve, nationale eller **etniske oprindelse**, tro eller seksuelle orientering, straffes med bøde, hæfte eller fængsel indtil 2 år".

Stk.2: "Ved straffens udmåling skal det betragtes som skærpende omstændighed, at forholdet har karakter af propagandavirksomhed."

Ifølge **FN-konventionen om afskaffelse af alle former for racediskrimination**, skal de lande, der har tiltrådt konventionen, gøre udbredelsen af racistisk propaganda strafbar. Paragraffen stammer dog fra 1939, og var tænkt som et værn mod den **racisme** og **antisemitisme**, som fulgte af den tyske **nationalsocialisme**. Paragraffen anvendes sjældent - på trods af, at racistisk propaganda og racistiske udtalelser er blevet tiltagende udbredt. Paragraffen er blevet strammet i 1995 med indsættelse af stk. 2. Man kan anmelde racediskrimination til Politiet. Anklagemyndigheden alene afgør, om der rejses sag. Se også: **Dokumentations- og Rådgivningscentret** og **Tabel 4**.

Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre, RCT: Humanitær institution, der beskæftiger sig med at behandle torturoverlevende, belyse og dokumentere tortur, samt indgå i internationalt projektarbejde. Det oprettedes i 1982 som det første i verden og har siden spillet en førende rolle i kampen mod **tortur** og organiseret vold. Omkring 200 flygtninge og familiemedlemmer årligt tilbydes behandling på RCT. RCT er en selvejende institution.

RCT, Borgergade 13, 1300 København K., Tlf. 33 76 06 00.

Hjemmeside: <http://www.rct.dk/>

email: rct@rct.dk

RCT Midtjylland, Skejbygårdsvej 13-17, 8240 Risskov. Tlf. 89 30 82 50.

RCT Midtjylland, Horsens-afd. Sundvej 30, 8700 Horsens. tlf. 79 27 39 40.

RCT Jylland, Storegade 82, 6100 Haderslev, Tlf. 74 53 25 35. Hjemmeside: <http://www.rct-jylland.dk/>

email: rctj@post12.tele.dk

Repatriering: Frivillig tilbagevenden til hjemlandet med varigt ophold for øje (anvendt om flygtninge og indvandrere fra lande uden for EU/EØS-landene) Indført ved lov første gang i 1993. På ny gennemført ved selvstændig Lov om repatriering i 1999, seneste

lovbekendtgørelse er fra 5. januar .2006 med små ændringer siden. Kommunen kan yde hjælp til repatriering, hvis man ikke selv har midler dertil. Tilskuddene dækker billet til hjemrejsen, transport af personlige ejendele, transport og indkøb af nødvendigt erhvervsmæssigt udstyr (dækkes inden for visse beløb), etableringshjælp op til 25.000 kr. pr. voksen og 8.000 kr. pr. barn (reguleres); sygeforsikring og lægeordineret medicin dækkes i ét år. Til ældre eller invaliderede uden særlig formue ydes ved repatriering en reintegrationsbistand i 5 år. Den er beregnet ud fra levevilkår i de forskellige lande, men der modregnes sociale pensionsydelse, som kan medtages fra Danmark, og den er betinget af opnået **opholdstilladelse** uden tidsbegrænsning (ifl. lovændring 1.juli 2005).

I Udlændingeloven § 17 a findes regler for bortfald af opholdstilladelsen i forbindelse med repatriering.

Dansk Flygtningehjælp forestår vejledning på vegne af **Integrationsministeriet**. Kommunen kan give tilskud til, at en udlænding der overvejer at repatriere, kan rejse til hjemlandet med det formål at undersøge mulighederne for tilbagevenden. Det er kun muligt at modtage repatrieringsstøtte én gang. Muligheden for repatriering benyttes kun af få; i 2007 repatrierede 111 personer.

Rådet for Etniske Minoriteter: Nedsat 1985 under navnet Indvanderrådet. Kontaktorgan mellem indvandrerforeningerne og **Integrationsministeriet**, som yder sekretariatsbistand. Dets 14 medlemmer mødes hvert kvartal med integrationsministeren, og dets opgave er at rådgive om spørgsmål af betydning for flygtninge og indvandrere. Rådet bliver hørt i forbindelse med nye lovforslag på integrationsområdet. Kan tage sager op på eget initiativ. Vælges hvert 4. år på et møde blandt alle landets **integrationsråd** i Repræsentantskabet for Rådet for Etniske Minoriteter og ud af dettes midte.

*Rådet for Etniske Minoriteter, Integrationsministeriet,
Holbergsgade 6, 1057 Kbh. K. tlf.: 33 92 27 90,
Hjemmeside: <http://www.rem.dk> ,
email: rem@inm.dk.*

Schengen-aftalen: Schengen-aftalen var oprindeligt en mellemstatslig konvention mellem en række EU-lande. Danmarks indtræden i Schengen-samarbejdet blev i 1997 vedtaget ved lov af folketinget. Loven omfatter visumbestemmelser, betingelser for udlændinges korttidsophold, grænsekontrol og Schengen Information System (SIS) med fælles registrering af bl.a. afviste **asylansøgere** og kriminelle personer. Schengen-aftalen omfatter: afskaffelse af kontrol ved EU's indre grænser, kontrol af de ydre grænser, lufthavne, udveksling af persondata, bekæmpelse af narkotika, fælles visumregler, asylregler, bekæmpelse af illegal indvandring, samt politisamarbejde over grænserne. Schengen-samarbejdet blev etableret i 1985 med Frankrig, Tyskland og Benelux-landene som deltage-re. Indtil 1998 er de øvrige EU-lande kommet med i samarbejdet undtagen England og Irland. Norge og Island deltager ifølge en særlig aftale. Kontrollen ved de danske grænser mod Tyskland og Sverige bortfaldt den 25. marts 2001. Se også: **EU's asyl- og indvandringspolitik.**

Segregation: Adskillelse af forskellige racer eller befolkninggrupper. Kendes i rendyrket form fra **apart-heid** i Sydafrika. Segregation står i modsætning til **integration**. Segregation forstærker opbygning af **fordomme** pga. af gensidigt manglende kendskab til hinanden. Se også: **Ghetto.**

SOS mod Racisme: Dansk afdeling af SOS Racisme stiftet 18.3.1988 og fusioneret med **Folkebevægelsen mod Fremmedhad** i 1991. Formål: Gennem oplysning, dialog, kontakt og andre ikke-voldelige midler at nedbryde myter og **fordomme** og bekæmpe racisme og fremmedhad. Opretter lokalafdelinger efter behov, pt. en i København og en i Randers. Udgiver medlemsblad og minileksikon og uddeler **Venskabsprisen**. *SOS mod Racisme, Nørre Allé 7, 2200 København N.* Hjemmeside: <http://www.sosmodracisme.dk>
email: sos@sosmodracisme.dk

SOS Racisme: International tværpolitisk bevægelse mod racisme og fremmedhad med logoet "Touche pas à mon pote". Bevægelsen blev startet i Frankrig 1984 af unge franskmænd og unge indvandrere i protest mod Jean-Marie Le Pen's racistiske politik. De arrangerer koncerter, debatter, rådgivning og landsdækkende demonstrationer. Der eksisterer mange lokalafdelinger. Arbejder nu i mange lande for at fremme dialog og forståelse mellem alle mennesker og for at afsløre og bekæmpe racisme. Samarbejder med den europæiske paraplyorganisation **United**.

SOS Racisme, France: Bureau National, 51, avenue de Flandre 75019 Paris. Frankrig. Tlf.: 0033 (0) 1 40 35 36 55. Hjemmeside: <http://www.sos-racisme.org>

Spredningspolitik: Fordeling af indvandrere og flygtninge i Danmark. Politikerne har sat spredningen i system med **integrationsloven** (1999). Der bor flygtninge i næsten alle danske kommuner. Spredningen indebærer en stor begrænsning af flygtningenes rettigheder og muligheder. Der har været mange sager, hvor indvandrere er nægtet adgang til bestemte bebyggelser. Se også: **Ghetto, Brug Folkeskolen** og **Tablet 2**.

Starthjælp og introduktionsydelse: Man kan først få kontanthjælp, når man i mindst 7 ud af de sidste 8 år har haft fast bopæl i Danmark og i den periode har haft ordinær beskæftigelse svarende til mindst 2½ års fuldtidsarbejde. Hvis man ikke opfylder dette krav og ikke kan forsørge sig selv, er man i nogle tilfælde berettiget til starthjælp, som er en markant lavere ydelse. **Flygtninge** som ikke har arbejde, kan i de første tre år få økonomisk hjælp af kommunen, hvis de deltager aktivt i et introduktionsprogram og job-søgning. Denne ydelse kaldtes tidligere starthjælp, nu introduktionsydelse. Hvis man herefter fortsat ikke har job, kan man få starthjælp, med samme sats. Dette betyder, at flygtningene må ansøge om hjælp til selv små ekstraudgifter, og ikke har råd til at være med til de mest selvfølgelige aktiviteter. Starthjælpen bryder med **Flygtningekonventionens** principper om **lige-**

behandling. I 2007 viste Rockwool-fondets undersøgelse, at kun 14% var i beskæftigelse efter 14 måneder på introduktionsydelsen. Hver anden flygtning vurderes desuden at være for syg til at arbejde.

Statsborgerskab: Se: **Dansk statsborgerskab.**

Statsløse: En person, der ikke har statsborgerskab i noget land, er statsløs. De fleste statsløse i Danmark er palæstinensere, der har boet i flygtningelejre i Israels nabolande. Pr. 1. juli 2008 var der 3.487 statsløse i Danmark.

Støttekredsen for Flygtninge i Fare: Støttekredsen arbejder for at FN's konventioner om **flygtninge** og **menneskerettigheder** respekteres og efterleves i asylpolitikken. Foreningen bistår **asylansøgere** og **flygtninge**, indsamler dokumentation og oplyser om flygtninges vilkår i Danmark. Støttekredsens hjemmeside indeholder dokumentation af en række asylsager.

Støttekredsen for Flygtninge i Fare, c/o Mona Ljungberg, Skoleholdervej 41, 1., 2400 København NV.

Tlf.: 23 98 01 35, 28 83 13.

Hjemmeside: <http://www.stoettekredsen.dk> ,

email: stoettekredsen@stoettekredsen.dk

Tilknytningskravet: En af betingelserne for familiesammenføring for ægtefæller er, at parrets samlede tilknytning til Danmark skal være større end tilknytningen til et andet land, undtagen hvis den ene har 28 års dansk statsborgerskab eller uafbrudt har opholdt sig i Danmark i 28 år. Denne bestemmelse favoriserer danske statsborgere. Se også: **familiesammenføring.**

Tolkning: For dem, der ikke forstår og taler dansk godt, vil der ofte være behov for tolk, f. eks. ved samtaler med myndigheder, skoler, institutioner, læge og hospital. Lovhjemmel for krav om tolkning findes i forvaltningsloven. Forvaltningen må sikre sig, at man er i stand til at forstå og blive forstået af udlændinge, der retter henvendelse. Tolk er obligatorisk i straffesager, hvis det er nødvendigt for retten eller den tiltalte.

Tolke arbejder på privat basis eller tilknyttet lokale tolkeformidlinger. Landsdækkende tolkeformidling gennem **Dansk Flygtningehjælp**.

Flygtningehjælpens Tolkeservice, Tlf. 35 36 06 77 og

86 44 80 33. Det skal understreges, at også andre yder kvalificeret tolkebistand.

Tortur: Ved tortur forstås tilfælde, hvor magthavere mishandler en person fysisk eller psykisk for at få ham eller hende til at indrømme en forbrydelse, for at få oplysninger, sprede frygt eller straffe. FN's konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig og nedværdigende behandling eller straf trådte i kraft i 1987, og er i 2008 tiltrådt af 145 lande. Konventionen slår fast, at ingen omstændigheder (krig, trussel om krig eller politisk uro mv.) kan retfærdiggøre brug af tortur. Det er ingen undskyldning, at torturbøddler eventuelt har handlet efter ordre. Man må ikke tilbagevende mennesker til lande, hvor de trues af tortur. Se også: **Rehabiliterings- og Forskningscentret for Torturofre** og **FN-dag for Torturofre**.

Tosprogede børn: Ved tosprogede børn forstås børn, der har et andet modersmål end dansk, og først ved kontakt med det omgivende samfund, eventuelt gennem skolens undervisning, lærer dansk. Ifølge folkeskoleloven § 4 a skal alle tosprogede børn fra 1. august i det kalenderår, hvor de fylder 3 år, tilbydes sprogstimulering, hvis børnene efter en sagkyndig vurdering har behov herfor. Tilbudet er obligatorisk, og forældre er således forpligtigede til at lade deres børn deltage. Sprogstimuleringen kan placeres i eller uden for dagtilbud. I folkeskolen gives undervisning i dansk som andetsprog til tosprogede fra børnehaveklasse til 10. klasse, hvis de har behov for det. Der er udarbejdet fælles mål for såvel **Dansk som andetsprog** som for **Modersmålsundervisning** og Indvandrersprog. Alle kommuner skal tilbyde Dansk som andetsprog, og til børn fra EU- og EØS-lande samt børn fra Færøerne og Grønland desuden modersmålsundervisning. Andelen af tosprogede elever i

grundskolen er ca. 10 % i 2007/2008, både i folkeskolen og i private skoler.

Tredjelande: Alle lande uden for de nordiske lande og EU- og EØS-landene kaldes tredielande.

Udenlandske statsborgere i Danmark: Personer, der ikke har dansk statsborgerskab, men som bor fast i Danmark. Heri er ikke medregnet turister og **asylansøgere**. Pr. 1. juli 2008 udgjorde de 303.522 personer eller 5,5%. (Alle med udenlandsk baggrund udgjorde 1. juli 2008 i alt 497.962 eller 9%. Heri indgår også personer, der har opnået dansk statsborgerskab, samt efterkommere af udenlandske statsborgere). Se også: **Valgret, immigration og Tabel 1.**

Udlændingeloven: Ændres hyppigt, indeholder bestemmelser om indrejse, ophold, **asyl, udvisning og afvisning**. Diverse ændringer er indskrevne i Bekendtgørelse af udlændingeloven af 8.7.2008, men nye ændringer bebudes konstant. I 1998 gennemførte den daværende SR-regering en lovpakke, som omfattede: Lov om **integration** af udlændinge i Danmark (integrationsloven) og Lov om ændring af udlændingeloven, Lov om undervisning i dansk som andetsprog for voksne udlændinge m.fl. og Lov om ændring af lov om **folkeskolen** (forstærket integration af børn af indvandrere og flygtninge). I 1999 blev indført en Lov om **repatriering**.

Udlændingeregistret: Elektronisk arbejdsregister for **Udlændingetjeneste**, Politiet, **Flygtningenævnet** og **Integrationsministeriet**. I brug siden 1994 til registrering, journalisering og statistik. Omfatter ikke udstedelse af visa. Registret omfatter udenlandske statsborgere (f.eks. asylansøgere) og de sager, som behandles efter **udlændingeloven**. Når en **asylansøger** anerkendes som **flygtning**, får vedkommende et CPR-nummer og registreres i Det Centrale Personregister.

Udlændingetjeneste, tidligere Udlændingestyrelsen: En civil myndighed som i 2001 blev underlagt Integra-

tionsministeriet. Udlændingesservice afgør sager om erhvervs- og studietilladelser, asylansøgninger og **familiesammenføring** som første instans. Træffer desuden afgørelse om visum i samarbejde med danske ambassader. Udlændingesservice har ansvaret for indkvartering af asylansøgere i asylcentre, som hovedsagelig bestyres af **Dansk Røde Kors**. Udlændingesservice interviewer **asylansøgere**, som er registreret af politiet, efter ankomst til landet. Deltager desuden i lovforberedende arbejde, informationsopgaver og internationalt samarbejde og bestyrer 7 puljeområder på integrationsområdet.

*Udlændingesservice, Ryegade 53, 2100 Kbh. Ø,
Tlf.: 35 36 66 00.*

*Hjemmeside: <http://www.nyidanmark.dk>,
email: us@us.dk*

Udsendelsescentre: Udlændingesservice driver i samarbejde med **Dansk Røde Kors** to udsendelsescentre. De to udsendelsescentre er placeret i Center Sandholm og Center Avnstrup. På udsendelsescentrene bor som hovedregel **asylansøgere**, som ikke "samarbejder" med politiet om deres udrejse, efter at de har fået endeligt afslag på opholdstilladelse i Danmark og har overskredet fristen for udrejse. Afviste asylansøgere, som ikke vil skrive under på, at de vil samarbejde om at rejse hjem, udsættes for de såkaldte motivationsfremmende foranstaltninger. Der er bl.a. politi på centret, som de afviste asylansøgere skal melde sig hos 1 - 2 gange om ugen. Der tilbydes ikke undervisning og aktivering for de voksne beboere, der er i udsendelsesposition. Beboerne kan ikke flytte, medmindre **Udlændingesservice** giver tilladelse til det, og asylansøgere omfattet af kantineordningen får ikke udbetalt nogen former for kontante ydelser og de øvrige kun et meget lille beløb til dækning af kosten. Desuden risikerer de at blive sat i et lukket fængsel, Ellebæk, placeret i Sandholm. Og de risikerer at blive tvangshjemsendt til det land, de er flygtet fra.

Udvisning (udenlandske statsborgere): Ifølge **udlændingeloven** § 22 -26 kan udlændinge udvises af Dan-

mark, hvis de begår alvorlig kriminalitet. Iflg. § 23 kan man udvise personer, hvis de idømmes ubetinget fængsel i 1 år eller mere. Efter en lovændring i 1996 kan gentagen handel med endog små mængder narkotika medføre udvisning, og efter en stramning i 1998 kan udvisning kan ske ved de fleste fængselsstraffe. Graden af tilknytning til Danmark (herboende familie m.v.) tages der undtagelsesvis hensyn til. I § 24b er nævnt betingede udvisningsdomme, som betyder at der sker udvisning ved ny kriminalitet. Udenlandske statsborgere kan også udvises administrativt, hvis de opholder sig i Danmark uden fornøden tilladelse, og af en lang række andre grunde.

Uledsagede mindreårige asylansøgere: De seneste år er ca. 100 børn hvert år flygtet til Danmark uden deres forældre, flest er drenge fra Afghanistan og Irak. Mens de er i Danmark, får de beskikket en værge. En stor del af dem er over 15 år og får deres asylsag behandlet efter normal procedure. Børn, som er yngre eller ikke vurderes at have den fornødne modenhed, kan få **opholdstilladelse** efter udlændingelovens § 9c stk 3.1 (ganske særlige grunde). Det samme gælder børn, om hvem det må antages, at de bliver stillet i en reel nødsituation ved tilbagevenden til hjemlandet § 9c stk 3.2. Nogle kommer til Danmark, fordi de har slægtninge her. En del forældre sender deres børn bort fra krig for at undgå, at de bliver hvervet som soldater. Mange uledsagede børn har haft oplevelser, som medfører psykiske traumer. Se også: <http://www.boernpaaflugt.dk>

UNHCR: (United Nations High Commissioner for Refugees): FN's Flygtningehøjkommissariat, oprettet 1951. Har til formål at yde flygtninge retslig og materiel bistand. Udgifterne dækkes delvist af frivillige bidrag fra stater og private hjælpeorganisationer. Retslig bistand skal sikre, at **flygtninge** ikke returneres til hjemlandet, hvis der er fare for forfølgelse, og det er UNHCR's opgave at holde øje med, om stater der har tiltrådt **flygtningekonventionen**, lever op til dens ordlyd.

UNHCR, Case Postale 2500, CH1211 Genève 2 Dépôt,
Schweiz. Tlf.: 00 41 22 739 8111.

email via hjemmesiden: <http://www.unhcr.org>

Se også: **Flygtningekonventionen**

Unionsborgerskab: Se: **EU-borgere.**

UNITED for Intercultural Action: UNITED blev grundlagt i 1992. Det er et europæisk netværk mod nationalisme, racisme, fascisme og til støtte for indvandrere og flygtninge. Mere end 560 europæiske organisationer fra 46 lande er medlemmer af UNITED, heriblandt SOS mod Racisme. UNITED koordinerer konferencer, kampagner og andre aktiviteter på europæisk plan, og har en mængde informationsmateriale, som kan have interesse for folk og organisationer, som arbejder med disse emner.

UNITED, Postbus 413, NL-1000 AK Amsterdam, Netherlands. Tlf.: 0031 20 683 47 78.

Hjemmeside: <http://www.unitedagainstracism.org/>

Valgret: Valgretsalderen i Danmark er 18 år. Den der har valgret kan desuden opstille til valg. Udenlandske statsborgere opnår valgret og valgbarhed til kommune- og regionsvalg, når de har haft opholdstilladelse i Danmark i 3 år, dog må statsborgere fra Norden og EU stemme til lokalvalg, så snart de flytter til DK. 4,5% af de stemmeberettigede ved kommunalvalget i 2005 var udenlandske statsborgere. I 2005 blev 67 med indvandrerbaggrund valgt ind i danske kommunalbestyrelser. Til EU-parlamentet kan folketingsvælgere og EU-borgere med fast bopæl i Danmark og danskere med fast bopæl i udlandet stemme. Valgret og valgbarhed til Folketinget har kun danske statsborgere.

Venskabsprisen: Uddeles af **SOS mod Racisme** som anerkendelse for et godt initiativ, som modvirker **diskrimination**. Prisen blev første gang tildelt Centrum-Demokraternes folketingsgruppe i 1991, da de ryddede op i partiets egne rækker. I 1993 tildelt tidl. minister Poul Møller, i 1995 og 1997: Maj-Britt Bidstrup, København, fhv. formand for fagforbundet

RBF, i 1999: Kulturkældereren i Randers, i 2003: advokat Hans Boserup, Sønderborg, i 2005: Arne Hansen, Frederikshavn, i 2007: Özlem Cekic.

Verdenserklæringen om Menneskerettighederne:

Vedtaget af FN's generalforsamling 10. december 1948. Dagen mindes som FN's **Menneskerettighedsdag**. Erklæringen er ikke juridisk bindende, men har dannet grundlag for FN's øvrige konventioner på området, f.eks.: Konvention om økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder (1966), Konvention om borgerlige og politiske rettigheder (1966), **Konvention om afskaffelse af alle former for Racediskrimination** (1965), Kvindekongressionen (1979), Torturkonventionen (1987) og Konvention om Barnets Rettigheder (1989). De vigtigste menneskeretskonventioner kan ses på: <http://www.menneskeret.dk> samt på <http://www.sosmodracisme.dk> klik på *Links* og på *Internationale konventioner*.

Uddrag af Verdenserklæringen om Menneskerettigheder:

Artikel 1: Alle mennesker er født frie og lige i værdighed og rettigheder.

Artikel 2: Enhver har krav på alle de rettigheder og friheder, som nævnes i denne erklæring, uden forskelsbehandling af nogen art, f.eks. på grund af race, farve, køn, sprog, religion, politisk eller anden anskuelse, national eller social oprindelse, formueforhold, fødsel eller anden samfundsmæssig stilling.

Artikel 14: 1. Enhver har ret til i andre lande at søge og få tilstået asyl mod forfølgelse. 2. Denne ret må ikke påberåbes ved anklager, der reelt hidrører fra ikke-politiske forbrydelser.

I marts 1998 er FN's Menneskerettighedskommission nået til enighed om en deklARATION, som skal beskytte menneskerettighedsforkæmpere. Det fastslås, at alle mennesker har ret til at diskutere menneskerettigheder og kritisere et styre, hvis rettighederne overtrædes. Deklarationen blev vedtaget af FN's generalforsamling i december 1998.

Se: **Europæiske Menneskerettighedskonvention, Den, Flygtning og Flygtningekonventionen.**

Vision: En forening, som består af medlemmer på tværs af nationalitet, kulturel og religiøs baggrund. Vision arbejder for at fremme en positiv og saglig dialog mellem unge etniske minoriteter og deres forældre, og for at fremme forståelsen og respekten mellem majoritet og minoritet. De laver oplysende arbejde i form af foredrag, deltager i mediedebatter og konferencer samt udgiver skriftligt materiale, som er rettet mod forældre-generationen og majoriteten i samfundet. Desuden driver de rådgivning på telefon og chat: Tlf.: 35 34 80 20.

Chat: <http://www.space4u.dk>.

Hjemmeside: <http://www.vision-lighed.dk/>

email: vision@vision-lighed.dk.

Xenofobi: (græsk): Frygt og afsky for alt udenlandsk, alt fremmed. Fremmedhad.

Ægteskab Uden Grænser, ÆUG: En forening oprettet i 1996 for at støtte danske borgeres ret til frit at vælge deres ægtefælle og leve sammen i Danmark uanset ægtefællens nationalitet. Har søsterafdelinger i Slesvig og Sverige (ÄUG). Yder rådgivning og hjælp til par der gerne vil leve sammen.

Ægteskab Uden Grænser: Tlf.: Kun tirsdage kl. 19-21:

36 98 11 94 (tirsdag i lige uger går telefonen til Sverige).

Hjemmeside: <http://aegteskabudengraenser.dk>

email via hjemmesiden

Åbenbart grundløs: Særlig hasteprocedure, som anvendes når **Udlændingesservice** vurderer, at en person er uden chance for at opnå asyl i Danmark. Denne vurdering kan ikke ankes til flygtningenævnet. Vurderingen går på manglende behov for beskyttelse i **Flygtningekonventionens** forstand. I de tilfælde skal **Dansk Flygtningehjælp** høres, og hvis de er enige i vurderingen, sendes asylansøgeren straks ud af landet. Dansk Flygtningehjælp kan nedlægge veto, hvorefter asylansøgeren kan anke sagen til **Flygtninge-nævnet**. Dansk Flygtningehjælp nedlagde i 2005 veto i 12 % af sagerne.

Litteratur:

Tosprogede børn i det danske samfund / redigeret af Martha Sif Karrebæk

1. udgave. - Kbh. : Hans Reitzel, 2007.

Flygtningenes danmarkshistorie 1954-2004 / Carsten Fenger-Grøndahl & Malene Fenger-Grøndahl. Århus, Indvandring og integration / Flemming Mikkelsen
1. udgave. - Kbh. : Akademisk Forlag, 2008.

Effektiv beskyttelse mod diskrimination : om retlige og faktiske tiltag / redaktion: Birgitte Kofod Olsen, Mandana Zarrehparvar, Nanna Margrethe Krusaa. - [Kbh.] : Institut for Menneskerettigheder, 2007.

Udviklingen i udlændinges integration i det danske samfund / Tænk tanken om udfordringer for integrationsindsatsen i Danmark. - [Kbh.] : Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration; 2006.

Den stille integration : nye fortællinger om at høre til i Danmark / redaktion Marianne Holm Pedersen og Mikkel Rytter . - Kbh. : C.A. Reitzel, 2006.

Flygtninge og indvandrere 1850-1980 / Henrik Lund Fogtdals historiske billeder
1. udgave. - [Kbh.] : Palle Fogtdal, 2008.

Tryghed blandt unge nydanskere / Tallat Shakoor & Rie Wellendorf Riis. - Kbh. : Center for Ungdomsforskning ; Lyngby : Trygfonden, 2007.

Den danske stamme : en befolkningshistorie / Hans Kornø Rasmussen
1. udgave. - Kbh. : Politiken, 2008.

Indvandrerne i Danmarks historie : kultur- og religionsmøder / af Bent Østergaard.
Odense : Syddansk Universitetsforlag, 2007.

Mit Danmark : 10 dansk-arabiske stemmer, 10 filminstruktører, 10 fortællinger, en fælles virkelighed / producenter Thomas Stenderup & Mikael Opstrup.:

Det Danske Filminstitut ; [distr. Biblioteksmedier], 2007. - 1 dvd-video (57 min.)

Det er fedt, når man får det hele til at køre / Malene Fenger-Grøndahl, Ulla Rose Andersen ; fotos: Ulla Rose Andersen ; foto ...: Carsten Fenger-Grøndahl. - Århus : CDR Forlag, 2007.

Unge på dansk / Adil Erdem ; fotos: Ulla Rose Andersen. - Århus : CDR Forlag, 2007.

Værdier og normer blandt udlændinge og danskere / Tænketanken om udfordringer for integrationsindsatsen i Danmark.. - Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, 2007.

Kan downloades fra <http://www.nyidanmark.dk/>

Flerkulturel håndbog / Lone A. Sperschneider & Mette Mølgaard - Kbh. : Munksgaard Danmark, 2007.

Saxgren, Henrik: Krig og kærlighed: om indvandringen i Norden. København: Gyldendal, 2006.

Tal og fakta: befolkningsstatistik om udlændinge 2008. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, 2008. <http://nyidanmark.dk/> *klik på Tal og statistik*

Mellem drøm og virkelighed : palæstinensiske flygtninge i 60 år/ Hans Henrik Fafner. - Kbh. : Folkekirken Nødhjælp, 2008.

Når du strammer garnet: et opgør med mobning af mindretal og ansvarsløs asylpolitik/ redigeret af Carsten Fenger-Grøn m.fl. Aarhus Universitetsforlag, 2004.

Prøv også bibliotekernes søgedatabaser

Nogle vigtige hjemmesider:

<http://www.sosmodracisme.dk>
SOS mod Racisme

<http://www.arnehansen.net/>
Hjemmeside for flygtninge og positiv fred

<http://www.nyidanmark.dk>
Udlændingesservice og Ministeriet for Flygtninge,
udlændinge og integration

<http://www.menneskeret.dk>
Institut for menneskerettigheder

<http://www.sfi.dk>
Socialforskningsinstituttet

<http://www.amid.dk>
Akademiet for migrationsstudier

<http://www.statistikbanken.dk>
Danmarks statistik.

<http://www.ohchr.org/EN/countries/ENACARegion/Pages/DKIndex.aspx>
FN-komiteers vurdering af Danmarks overholdelse af
menneskerettighedskonventionerne

<http://tb.ohchr.org/default.aspx?country=dk>
Database med øvrige officielle dokumenter om
Danmarks overholdelse af menneskerettigheds-
konventionerne

<http://www.huriresearch.org>
international søgemaskine om menneskerettig-
heder: organisationer og dokumenter

Se i øvrigt hjemmesiderne under de enkelte organisa-
tioner og institutioner, der er nævnt i Minileksikon

BILAG: Tabeller

Tabel 1. De største nationaliteter i Danmark efter statsborgerskab. 1.juli 2008

Land	Antal personer
Danmark	5.185.500
Tyrkiet	28.917
Tyskland	18.963
Irak	17.440
Polen	16.107
Norge	14.300
Storbritannien	13.829
Sverige	12.251
Bosnien-Hercegovina	11.862
Afghanistan	9.301
Somalia	8.392

Kilde: <http://www.statistikbanken.dk>

Table 2. Kommuner, hvor andelen af indvandrere og efterkommere er over landsgennemsnittet. 1. juli 2008

Kommune	Antal	Procent
Ishøj	6.302	30%
Albertslund	6.884	25%
Brøndby	8.088	24%
København	103.907	20%
Høje Taastrup	8.957	19%
Frederiksberg	14.187	15%
Herlev	3.720	14%
Hvidovre	6.738	14%
Århus	39.953	13%
Rødovre	4.777	13%
Vallensbæk	1.618	13%
Gladsaxe	7.957	13%
Odense	23.703	13%
Fredensborg	4.966	13%
Gentofte	7.345	11%
Furesø	4.109	11%
Glostrup	2.346	11%
Ballerup	5.408	11%
Helsingør	6.583	11%
Greve	4.982	10%
Rudersdal	5.140	10%
Lyngby-Taarbæk	5.318	10%
Aabenraa	6.024	10%
Sønderborg	7.308	10%
Taarnby	3.749	9%
Hele landet	497.962	9%

Kilde: <http://www.statistikbanken.dk>

Tabel 3. Antal personer der har fået dansk statsborgerskab 1979 - 2007

År	Antal
1979	6.249
1980	3.780
1981	3.642
1982	3.029
1983	2.798
1984	2.740
1985	3.310
1986	3.623
1987	3.765
1988	3.747
1989	3.258
1990	3.028
1991	5.490
1992	5.118
1993	5.136
1994	5.767
1995	5.266
1996	7.289
1997	5.487
1998	10.277
1999	12.478
2000	19.323
2001	11.892
2002	16.662
2003	6.583
2004	14.976
2005	10.197
2006	7.961
2007	3.648

Kilde: <http://www.statistikbanken.dk>

Tabel 4. Anmeldelser og afgørelser efter racismeparagraffen, Straffeloven § 266 B. 1990 -2007.

År	Anmeldelser	Afgørelser
1990	11	2
1991	12	1
1992	22	0
1993	22	3
1994	36	5
1995	21	8
1996	24	5
1997	63	5
1998	26	14
1999	33	3
2000	37	5
2001	65	20
2002	36	21
2003	28	17
2004	27	6
2005	54	4
2006	66	12
2007	26	10

Kilde: Danmarks Statistik, specialudtræk.

**Tabel 5. Anerkendte flygtninge
1956 - 2007 ***

År	Antal
1956 - 1990	44.485
1991	4.014
1992	3.807
1993	3.424
1994	2.818
1995**	20.347
1996	8.717
1997	5.925
1998	4.758
1999	4.443
2000	5.156
2001	6.263
2002	4.069
2003	2.447
2004	1.592
2005	1.147
2006	1.095
2007***	1.278
1956-2007	125.784

*inkluderer alle grunde til ophold

** heraf 16.077 fra Bosnien.

*** heraf 308 til irakiske tolke

Kilde: Udlændingesservice,
Dansk Flygtningehjælp,
Danmarks Statistik.

Tabel 6. Begrundelser for anerkendelse af flygtningestatus. 2002 - 2007

Begrundelse	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Asyl, opholdstilladelse af humanitære grunde o. lign	4069	2447	1592	1147	1095	1278
Flygtningestatus*	3489	1852	1045	853	838	1013
Heraf konventionsstatus	1267	724	278	167	201	70
Heraf B-status*/de facto	1689	602	229	202	107	403
Heraf kvoteflygtninge	490	509	498	483	530	472
Andet grundlag	580	595	547	294	257	265
Heraf humanitære	45	203	351	186	216	223

Kilde: Udlændingetjeneste: Tal og fakta på udlændingområdet 2007.

*Inkl. 308 tilladelser (B-status) til irakiske tolke m.fl. i 2007

Tabel 7. Flygtninge i verden 2008

	Antal personer
Under UNHCR's mandat	11.400.000
Under UNRWA's mandat	4.600.000
I alt, flygtninge uden for eget land	16.000.000
Internt fordrevne fra konflikter og krig	26.000.000
I alt, flygtninge og fordrevne fra konflikter:	42.000.000
Internt fordrevne fra naturkatastrofer	25.000.000
I alt, flygtninge og internt fordrevne fra konflikter og katastrofer	67.000.000

Kilde: UNHCR 2008

Tabel 8. Flygtninge og internt fordrevne. Hvor kommer de største grupper fra?

Land	Antal personer
Sudan	6.500.000
Irak	5.000.000
Palæstina	4.600.000
Colombia	2.000.000
	- 4.000.000
Afghanistan	2.000.000
DR Congo	1.700.000
Somalia	1.600.000
Tyrkiet	1.200.000
	- 1.400.000
Uganda	1.000.000
Elfenbenskysten	700.000

Kilde: <http://www.flygtning.dk> , august 2008

Jeg ønsker medlemskab af SOS mod Racisme

Kontingent: 250 kr. årligt for beskæftigede,
150 kr. for studerende, ledige og pensionister

Jeg ønsker yderligere oplysninger

om SOS mod Racisme

Jeg vil yde en aktiv indsats

Jeg ønsker et klassesæt af dette leksikon

antal elever: _____

Efter modtagelse betales 200 kr. i forsendelsesomkostninger, girokort fremsendes med pakken

Navn _____

Adresse _____

Postnr. _____ By _____

Telefon _____

Email: _____

LIGE VÆRDIGHED FOR ALLE

Du kan maile, eller blanketten kan udfyldes og sendes til:

SOS mod Racisme

VerdensKulturCentret

Nørre Allé 7, 2200 København N.

Email: sos@sosmodracisme.dk

Postgiro: 197-2200

ALLE HAR RET TIL
AT VÆRE HER, MAND
- UNDTAGEN RACISTER

Kun en tåbe frygter ikke racismen

ISBN 978-87-988550-5-7